

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja

Druk nr 2897

Warszawa, 22 grudnia 2022 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy - Kodeks wyborczy oraz niektórych innych ustaw.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Marka Asta.

(-) Waldemar Andzel; (-) Marek Ast; (-) Barbara Bartuś; (-) Joanna Borowiak; (-) Krzysztof Czarnecki; (-) Witold Czarnecki; (-) Przemysław Drabek; (-) Grzegorz Gaża; (-) Michał Jach; (-) Fryderyk Kapinos; (-) Jarosław Krajewski; (-) Leonard Krasulski; (-) Krzysztof Lipiec; (-) Ewa Malik; (-) Marcin Porzucek; (-) Zdzisław Szipiera; (-) Marek Suski; (-) Krzysztof Szulowski; (-) Włodzimierz Tomaszewski; (-) Teresa Wargocka; (-) Jan Warzecha; (-) Tomasz Zieliński.

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1277 i 2418) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 5 w pkt 12 średnik zastępuje się kropką i uchyla się pkt 13;
- 2) po art. 8 dodaje się art. 8a w brzmieniu:

„Art. 8a. § 1. W przypadku niedokonania zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego w wyborach albo niedokonania zgłoszenia listy kandydatów lub kandydata w wyborach, pełnomocnik wyborczy komitetu wyborczego dokonuje protokolarnego zniszczenia kart wykazu podpisów obywateli popierających utworzenie komitetu wyborczego albo zgłoszenie listy kandydatów lub kandydata.

§ 2. Zniszczenie kart, o których mowa w § 1, powinno nastąpić nie później niż w ciągu 3 dni po upływie terminu na dokonanie zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego albo zgłoszenia listy kandydatów lub kandydata.

§ 3. Z czynności, o której mowa w § 1, sporządzany jest protokół potwierdzający zniszczenie, który pełnomocnik wyborczy niezwłocznie przekazuje organowi wyborczemu właściwemu do przyjęcia zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego albo komisji właściwej do przyjęcia zgłoszenia listy kandydatów lub kandydata.”;

- 3) w art. 12:

- a) w § 3 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Stały obwód głosowania obejmuje od 200 do 4000 mieszkańców.”,

- b) § 10 otrzymuje brzmienie:

„§ 10. Utworzenie odrębnych obwodów głosowania następuje najpóźniej w 34 dniu przed dniem wyborów.”,

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych, ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, ustawę z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym oraz ustawę z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów.

c) § 13 i 14 otrzymują brzmienie:

„§ 13. Na postanowienia komisarza wyborczego, o których mowa w § 2, 4 i 9, wyborcom w liczbie co najmniej 15 przysługuje prawo wniesienia skargi do sądu administracyjnego, w terminie 3 dni od daty podania ich do publicznej wiadomości. Sąd administracyjny rozpoznaje sprawę na posiedzeniu niejawnym w składzie trzech sędziów nie później niż w ciągu 5 dni od dnia jej wniesienia i wydaje orzeczenie, doręczając je niezwłocznie wnoszącym skargę oraz komisarzowi wyborczemu.

§ 14. Od orzeczenia sądu administracyjnego dotyczącego skargi na postanowienie komisarza wyborczego, o którym mowa w § 2, wyborcom w liczbie co najmniej 15, o których mowa w § 13, przysługuje prawo wniesienia skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego, w terminie 3 dni od daty doręczenia orzeczenia. Naczelny Sąd Administracyjny rozpoznaje sprawę na posiedzeniu niejawnym w składzie trzech sędziów nie później niż w ciągu 5 dni od dnia jej wniesienia. Od orzeczenia Naczelnego Sądu Administracyjnego nie przysługuje środek prawny.”;

4) w art. 13:

a) po § 1a dodaje się § 1aa w brzmieniu:

„§ 1aa. Komisarz wyborczy może dokonać podziału stałego obwodu głosowania z urzędu, na wniosek co najmniej 5% wyborców ujętych w stałym rejestrze wyborców w tym obwodzie lub na wniosek wójta, jeżeli na obszarze stałego obwodu głosowania utworzonego w wyniku podziału jest możliwość zorganizowania lokalu obwodowej komisji wyborczej. Przepis art. 12 § 3 stosuje się.”,

b) § 1b otrzymuje brzmienie:

„§ 1b. O wystąpieniu okoliczności, o których mowa w § 1 i § 1aa, wójt informuje niezwłocznie komisarza wyborczego.”;

5) art. 13b otrzymuje brzmienie:

„Art. 13b. Jeżeli w lokalu, w którym w ostatnich wyborach do Sejmu i do Senatu, wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej, wyborach do Parlamentu Europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej albo wyborach do organów jednostek samorządu terytorialnego przeprowadzanych w związku z zakończeniem kadencji rad przeprowadzono głosowanie, w dniu wyborów nie przeprowadza się głosowania lub ma w nim siedzibę obwodowa komisja wyborcza właściwa dla obwodu głosowania o zmienionych granicach, w dniu

wyborów wójt umieszcza w miejscu łatwo dostępnym przy wejściu do tego lokalu informację umożliwiającą wyborcom dotarcie do właściwego lokalu wyborczego.”;

- 6) skreśla się użyte w art. 16 w § 1 w pkt 3, w art. 26 w § 12, w art. 37c w § 2, w art. 39 w § 1, w § 4 w zdaniu pierwszym i w § 7 w zdaniu pierwszym i trzecim, w art. 40 w § 4 we wprowadzeniu do wyliczenia, w art. 42 w § 1, w art. 44 w § 1 i w § 3, w art. 47 w § 1 w zdaniu drugim i trzecim, w § 2 we wprowadzeniu do wyliczenia, w § 3 w zdaniu pierwszym, w § 4 i w § 6, w art. 49 w § 1, w § 2 i w § 3, w art. 51 w § 2 we wprowadzeniu do wyliczenia i w § 3 w zdaniu pierwszym, w art. 52 w § 1, w § 2a, w § 3 zdaniu pierwszym i w § 6a, w art. 53e w § 9, w art. 53g w § 1a, w § 4 i w § 6a, w art. 53h w § 1, w § 4, w § 5 i w § 6, w art. 53i w § 1, w art. 53j w § 1 w pkt 2, w § 3 w pkt 1 i 2, w art. 58 w § 1 zdaniu drugim i w § 3, w art. 59 w § 2, w § 3 i w § 5, w art. 72 w § 2, w art. 73, w art. 80 w § 1 i w § 2, w art. 162 w § 1 w pkt 3, w art. 223, w art. 266, w art. 307, w art. 437 § 1, w art. 452 § 1, w art. 458a, w art. 461 w § 1 w pkt 1, w art. 467a i w art. 484 wyrazy „ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie”;
- 7) w art. 16:
 - a) w § 1 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Jeden egzemplarz obwieszczenia przekazywany jest niezwłocznie komisarzowi wyborczemu.”;
 - b) w § 3 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Wykonanie tego obowiązku powinno nastąpić najpóźniej w 20 dniu przed dniem wyborów.”;
- 8) w art. 26 § 11 otrzymuje brzmienie:

„§ 11. Spis wyborców sporządza się w 2 egzemplarzach, oddzielnie dla każdego obwodu głosowania, według miejsca zamieszkania wyborców, najpóźniej w 20 dniu przed dniem wyborów.”;
- 9) w art. 30 w § 1 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Wniosek składa się między 20 a 13 dniem przed dniem wyborów, chyba że osoby, o których mowa w zdaniu pierwszym, przybyły do miejsca ich aktualnego zakwaterowania po tym terminie.”;
- 10) w art. 35 w § 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Wpisu dokonuje się na podstawie osobistego zgłoszenia wniesionego ustnie, pisemnie, telefaksem lub w formie elektronicznej.”;

11) w art. 36 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Między 20 a 6 dniem przed dniem wyborów każdy wyborca może sprawdzić w urzędzie gminy, w której spis wyborców został sporządzony, czy został w spisie uwzględniony.”;

12) oznaczenie przedmiotu rozdziału 5a otrzymuje brzmienie:

„Działania na rzecz zwiększenia frekwencji”;

13) w art. 37a:

a) w § 1

– wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Wyborca niepełnosprawny oraz wyborca, który najpóźniej w dniu głosowania kończy 60 lat, wpisani do rejestru wyborców w danej gminie mają prawo do uzyskiwania informacji o:”;

– w pkt 2 skreśla się wyraz „niepełnosprawnego”,

– po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) o warunkach bezpłatnego transportu do lokalu obwodowej komisji wyborczej, o którym mowa art. 37e § 1;”;

b) w § 2 skreśla się wyraz „niepełnosprawnego”,

c) w § 3 skreśla się wyraz „niepełnosprawnego”

14) w art. 37b § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Państwowa Komisja Wyborcza zamieszcza na stronie internetowej portalu, o którym mowa w art. 160 § 2 pkt 1, informacje o uprawnieniach przysługujących wyborcom, o których mowa w art. 37a § 1, na podstawie kodeksu, w tym w formie uwzględniającej różne rodzaje niepełnosprawności w odniesieniu do wyborców niepełnosprawnych.”;

15) w art. 37c:

a) w § 1 skreśla się wyraz „niepełnosprawnych”,

b) w § 2 wyrazy „wyborcy niepełnosprawnego” zastępuje się wyrazami „wyborcy, o którym mowa w art. 37a § 1”;

16) uchyla się art. 37d;

17) w rozdziale 5a po art. 37d dodaje się art. 37e–37g w brzmieniu:

„Art. 37e. § 1. Wyborca niepełnosprawny o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji

zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz wyborca, który najpóźniej w dniu głosowania kończy 60 lat, mają prawo do bezpłatnego transportu z miejsca zamieszkania, pod którym ujęty jest dany wyborca w spisie wyborców, albo z miejsca, podanego we wniosku o dopisanie do spisu wyborców w danej gminie, o którym mowa w art. 28 § 1, do lokalu wyborczego właściwego dla obwodu głosowania, w którego spisie wyborców ujęty jest ten wyborca, lub w przypadku, w którym mowa w art. 32 § 1, z miejsca pobytu do najbliższego lokalu wyborczego w dniu głosowania.

§ 2. Transport do lokalu wyborczego zapewnia wójt gminy, w której w dniu wyborów nie funkcjonuje gminny przewóz pasażerski, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1343), poza przewozem, o którym mowa w art. 37f § 1.

§ 4. Do 15 dnia przed dniem wyborów wyborca, o którym mowa w § 1, zgłasza zamiar skorzystania z prawa do transportu do lokalu wyborczego właściwemu wójtowi. W przypadku wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej albo wybory wójta, wyborca może zgłosić zamiar skorzystania z prawa do transportu do lokalu wyborczego także do 5 dnia przed dniem ponownego głosowania.

§ 5. Zgłoszenie, o którym mowa w § 4, może być dokonane ustnie, pisemnie lub w formie elektronicznej. W zgłoszeniu zamieszcza się nazwisko i imię (imiona), numer ewidencyjny PESEL wyborcy, oznaczenie miejsca zamieszkania, lub innego miejsca, o którym mowa w § 1, oznaczenie wyborów, których dotyczy zgłoszenie, oraz numer telefonu lub adres poczty elektronicznej wyborcy, o ile posiada.

§ 5. W zgłoszeniu, o którym mowa w § 4, wyborca niepełnosprawny oświadcza o orzeczonym stopniu niepełnosprawności i ważności orzeczenia.

§ 7. Jeżeli transport do lokalu wyborczego jest organizowany ze względu na wybory Prezydenta Rzeczypospolitej albo wybory wójta, zgłoszenie zamiaru skorzystania z prawa do transportu do lokalu wyborczego dotyczy również ponownego głosowania. W przypadku wyborów, o którym mowa w zdaniu pierwszym, wyborca, który zgłosił zamiar skorzystania z prawa do transportu do lokalu wyborczego, może wycofać swoje zgłoszenie nie później niż na 2 dni przed dniem ponownego głosowania. Wycofanie zgłoszenia może być dokonane ustnie, pisemnie lub w formie elektronicznej..

§ 8. Wójt informuje wyborcę, który zgłosił zamiar skorzystania z prawa transportu do lokalu wyborczego, o godzinie transportu w dniu głosowania, najpóźniej na 3 dni przed dniem wyborów.

Art. 37f. § 1. Wójt gminy wiejskiej lub wiejsko–miejskiej w rozumieniu art. 21a ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2267) w dniu wyborów organizuje bezpłatny gminny przewóz pasażerski dla wyborców ujętych w spisie wyborców w stałym obwodzie głosowania położonym na obszarze danej gminy, jeżeli w ramach tej gminy:

- 1) nie funkcjonuje w dniu wyborów publiczny transport zbiorowy, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym, albo
- 2) jeżeli najbliższy przystanek komunikacyjny, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym, oddalony jest o ponad 1,5 km od lokalu wyborczego.

§ 2. Linia komunikacyjna gminnego przewozu pasażerskiego, o którym mowa w § 1, ustalana jest w sposób uwzględniający wszystkie miasta, osiedla, wsie, osady, kolonie i przysiółki w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1443) położone w obrębie stałego obwodu głosowania.

§ 3. Przystanki komunikacyjne gminnego przewozu pasażerskiego, o którym mowa w § 1, ustalane są w każdym mieście, osiedlu, wsi, osadzie, kolonii i przysiółku, w których mieszka co najmniej 5 wyborców ujętych w spisie wyborców w danym stałym obwodzie głosowania.

§ 4. W ramach gminnego przewozu pasażerskiego, o którym mowa w § 1, w godzinach głosowania odbywają się co najmniej dwa pełne kursy. Kursy te muszą odbyć się w odstępie co najmniej 4 godzin, liczonych od momentu zakończenia kursu.

§ 5. Wójt najpóźniej do 10 dnia przed wyborami podaje do publicznej wiadomości przez umieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w sposób zwyczajowo przyjęty w danej gminie informację o organizacji gminnego przewozu pasażerskiego, o którym mowa w § 1, wskazuje linie komunikacyjną tego transportu, ze szczególnym uwzględnieniem przystanków komunikacyjnych, oraz godziny odjazdów z poszczególnych przystanków komunikacyjnych.

§ 6. Zadanie, o którym mowa w § 1, może być realizowane przez więcej niż jednego wójta w ramach porozumień międzygminnych. Przepisy § 1–5 stosuje się odpowiednio. W porozumieniu międzygminnym określa się w szczególności podział zadań między

organami gmin będących stroną porozumienia oraz zasady rozliczania kosztów poniesionych przez każdą z gmin.

Art. 37g. Zadania określone w art. 37e § 1 oraz art. 37f § 1 są zadaniami z zakresu administracji rządowej zleconymi gminie, a środki przeznaczone na ich realizację zapewnia wojewoda. Przepisów art. 123 i art. 124 nie stosuje się.”;

18) w art. 39 § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. Głosowanie w odrębnych obwodach głosowania oraz w obwodach głosowania utworzonych na polskich statkach morskich może się rozpocząć później niż o godzinie określonej w § 2, o ile nie będzie to miało wpływu na możliwość sprawnego oddania głosu przez wszystkich uprawnionych wyborców.”;

19) w art. 42:

a) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Od chwili rozpoczęcia głosowania aż do jego zakończenia w lokalu wyborczym muszą być równocześnie obecni członkowie obwodowej komisji wyborczej w liczbie stanowiącej co najmniej 1/2 jej pełnego składu, w tym przewodniczący komisji lub jego zastępca.”;

b) § 5 i 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. Od podjęcia przez obwodową komisję wyborczą czynności, o których mowa w § 1, do podpisania protokołu, o którym mowa w art. 75 § 1, czynności obwodowej komisji wyborczej w obwodach głosowania na obszarze kraju mogą być rejestrowane przez mężów zaufania powołanych w trybie art. 103a oraz obserwatorów społecznych powołanych w trybie art. 103c, z wykorzystaniem własnych urządzeń rejestrujących.

§ 6. Materiały zawierające zarejestrowany przebieg czynności, o których mowa w § 5, na wniosek męża zaufania lub obserwatora społecznego rejestrującego te czynności, mogą zostać zakwalifikowane jako dokumenty z wyborów w rozumieniu art. 8.”;

c) po § 6 dodaje się § 6a i 6b w brzmieniu:

„§ 6a. Materiał zawierający zarejestrowany przebieg czynności, o których mowa w § 5, może być przekazywany przez męża zaufania lub obserwatora społecznego do ministra właściwego do spraw informatyzacji, przy użyciu usługi elektronicznej udostępnionej przez tego ministra, po uwierzytelnieniu wnioskodawcy w sposób określony w art. 20a ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r.

o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2070 oraz 2022 r. poz. 1087), który go przechowuje do czasu stwierdzenia ważności wyborów i udostępnia na wniosek sądu, właściwego do rozpatrzenia protestów wyborczych.

§ 6b. W celu realizacji zadania, o którym mowa w § 6a, minister właściwy do spraw informatyzacji przetwarza wizerunki osób widocznych w materiale zawierający zarejestrowany przebieg czynności, o których mowa w § 5.”;

20) w art. 50 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Obserwatorzy, o których mowa w § 1, posiadają uprawnienia mężów zaufania, z wyjątkiem prawa do wnoszenia uwag do protokołów, prawa do diety oraz prawa do urlopu.”;

21) w art. 51 uchyla się § 3;

22) w art. 53b:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Zamiar głosowania korespondencyjnego wyborca zgłasza komisarzowi wyborczemu do 13 dnia przed dniem wyborów, z wyjątkiem wyborcy podlegającego w dniu głosowania obowiązkowej kwarantannie, izolacji lub izolacji w warunkach domowych, który zamiar głosowania komisarzowi wyborczemu zgłasza do 5 dnia przed dniem wyborów.”,

b) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Wyborca, który rozpoczął podleganie obowiązkowej kwarantannie, izolacji lub izolacji w warunkach domowych po terminie określonym w § 1, może zgłosić zamiar głosowania korespondencyjnego do 2 dnia przed dniem wyborów.”,

c) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Zgłoszenie, o którym mowa w § 1 i 1a, może być dokonane ustnie, pisemnie lub w formie elektronicznej, a w przypadku wyborcy niepełnosprawnego oraz wyborcy podlegającego w dniu głosowania obowiązkowej kwarantannie, izolacji lub izolacji w warunkach domowych również telefonicznie.”;

23) w art. 55 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Pełnomocnikiem może być tylko osoba wpisana do rejestru wyborców lub spisu wyborców w tej samej gminie, co udzielający pełnomocnictwa do głosowania albo posiadająca zaświadczenie o prawie do głosowania, jeżeli przepisy szczególne

dotyczące danych wyborów przewidują możliwość uzyskania takiego zaświadczenia, z zastrzeżeniem § 4.”;

24) w art. 56:

a) w § 3 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) kopię zaświadczenia o prawie do głosowania wydanego osobie mającej być pełnomocnikiem - w przypadku gdy osoba ta nie jest wpisana do rejestru wyborców lub spisu wyborców w tej samej gminie co udzielający pełnomocnictwa do głosowania i przepisy szczególne dotyczące danych wyborów przewidują możliwość uzyskania takiego zaświadczenia.”,

b) po § 3 dodaje się § 3a i 3b w brzmieniu:

„§ 3a. W wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej oraz wyborach wójta sporządza się dwa akty pełnomocnictwa: jeden dotyczący głosowania w dniu pierwszego głosowania oraz drugi dotyczący głosowania w dniu ponownego głosowania.

§ 3b. W wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej oraz wyborach wójta, po dniu pierwszego głosowania, a przed ponownym głosowaniem, sporządza się akt pełnomocnictwa dotyczący głosowania w dniu ponownego głosowania.”;

25) skreśla się użyte w art. 69 w § 3a, w art. 71 w § 1a, w art. 72 w § 2, w art. 75 w § 1, w § 2a w zdaniu drugim, w § 5 w zdaniu pierwszym i w § 7 w zdaniu pierwszym, w art. 76 w § 2 i w § 3 w zdaniu drugim, w art. 77 § 1 w zdaniu pierwszym i w § 3 w zdaniu pierwszym, w art. 78 w § 1, w art. 79 w § 1 w zdaniu pierwszym i w § 2 w zdaniu pierwszym, w art. 162 w § 1 w pkt 1 w lit b, w art. 228 w § 1 we wprowadzeniu do wyliczenia, w art. 229 w zdaniu drugim, w art. 270 w § 1 we wprowadzeniu do wyliczenia, w art. 271 w zdaniu drugim, w art. 313, w art. 349 w § 2, w art. 350 w zdaniu drugim, w art. 441, w art. 452 w § 2, w art. 468 w § 1 i w art. 488 w § 1 wyrazy „ds. ustalenia wyników głosowania w obwodzie”;

26) w art. 69:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Niezwłocznie po zakończeniu głosowania obwodowa komisja wyborcza ustala wyniki głosowania w obwodzie odpowiednio do przeprowadzanych wyborów.”,

b) uchyla się § 3,

c) po § 3a dodaje się § 3b i 3c w brzmieniu:

„§ 3b. Niedopuszczalne jest wykonywanie czynności, o których mowa w § 3a, przez grupy członków obwodowych komisji wyborczych lub przez pojedynczych jej członków oddzielnie lub tworzenie z członków obwodowych komisji wyborczych grup roboczych, które wykonywałyby oddzielnie czynności po zakończeniu głosowania.

§ 3c. Szczegółowy tryb wykonywania czynności, o których mowa w § 3a i § 3b, określa Państwowa Komisja Wyborcza.”;

27) art. 70 otrzymuje brzmienie:

„Art. 70. § 1. Niezwłocznie po zakończeniu głosowania przewodniczący obwodowej komisji wyborczej zapieczętowuje otwór urny wyborczej.

§ 2. Obwodowa komisja wyborcza ustala na podstawie spisu wyborców liczbę osób uprawnionych do głosowania oraz liczbę wyborców, którym wydano karty do głosowania.

§ 3. Obwodowa komisja wyborcza ustala liczbę niewykorzystanych kart do głosowania, a następnie karty te umieszcza w zapieczętowanych pakietach.”;

28) w art. 71:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Po wykonaniu przez obwodową komisję wyborczą czynności, o których mowa w art. 70, przewodniczący obwodowej komisji wyborczej otwiera urnę wyborczą, po czym komisja liczy wyjęte z urny karty do głosowania i ustala liczbę kart ważnych i liczbę kart nieważnych oraz, odpowiednio do przeprowadzanych wyborów, liczbę głosów ważnych oddanych na poszczególnych kandydatów albo na poszczególne listy kandydatów i każdego kandydata z tych list, a także liczbę głosów nieważnych.”,

b) po § 1a dodaje się § 1b w brzmieniu:

„§ 1b. Przed ustaleniem przez obwodową komisję wyborczą ważności karty do głosowania, ważności głosu, oddania głosu na daną listę lub na danego kandydata, każda z kart do głosowania jest okazywana wszystkim obecnym członkom obwodowej komisji wyborczej.”;

29) w art. 89 uchyla się § 3;

30) art. 92 otrzymuje brzmienie:

„Art. 92. § 1. Nazwa komitetu wyborczego partii politycznej zawiera wyrazy „Komitet Wyborczy” oraz nazwę partii politycznej albo skrót nazwy tej partii, wynikające z wpisu do ewidencji partii politycznych.

§ 2. Nazwa koalicyjnego komitetu wyborczego zawiera wyrazy „Koalicyjny Komitet Wyborczy” oraz nazwę koalicji wyborczej albo skrót nazwy tej koalicji wyborczej. Nazwą koalicji wyborczej mogą być również nazwy partii politycznych tworzących koalicję wyborczą albo skróty nazw tych partii, wynikające z wpisu tych partii do ewidencji partii politycznych.

§ 3. Nazwa komitetu wyborczego organizacji zawiera wyrazy „Komitet Wyborczy” oraz nazwę organizacji albo skrót nazwy tej organizacji, wynikające z wpisu do rejestru organizacji prowadzonego przez właściwy organ.

§ 4. Nazwa komitetu wyborczego wyborców zawiera wyrazy „Komitet Wyborczy Wyborców” oraz nazwę komitetu wyborczego albo skrót jego nazwy odróżniające się wyraźnie od nazw i skrótów nazw innych komitetów wyborczych.

§ 5. Nazwa komitetu wyborczego wyborców utworzonego w celu udziału w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej zawiera wyrazy „Komitet Wyborczy Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej” oraz imię i nazwisko kandydata.

§ 6. Nazwa komitetu wyborczego musi odróżniać się wyraźnie od nazw i skrótów nazw innych komitetów wyborczych.”;

31) po art. 92 dodaje się art. 92a w brzmieniu:

„Art. 92a. § 1. Skrót nazwy komitetu wyborczego partii politycznej zawiera wyrazy „KW” albo „Komitet Wyborczy” oraz nazwę albo skrót nazwy tej partii, wynikające z wpisu do ewidencji partii politycznych.

§ 2. Skrót nazwy koalicyjnego komitetu wyborczego zawiera wyrazy „KKW” albo „Koalicyjny Komitet Wyborczy” oraz nazwę koalicji wyborczej albo skrót nazwy tej koalicji wyborczej. Skrótem nazwy koalicji wyborczej mogą być również nazwy partii politycznych tworzących koalicję wyborczą lub skróty nazw tych partii, wynikające z wpisu tych partii do ewidencji partii politycznych.

§ 3. Skrót nazwy komitetu wyborczego organizacji zawiera wyrazy „KW” albo „Komitet Wyborczy” oraz nazwę organizacji albo skrót nazwy tej organizacji, wynikające z wpisu do rejestru organizacji prowadzonego przez właściwy organ.

§ 4. Skrót nazwy komitetu wyborczego wyborców zawiera wyrazy „KWW” lub „Komitet Wyborczy Wyborców” oraz nazwę komitetu wyborczego albo skrót jego nazwy odróżniające się wyraźnie od nazw i skrótów nazw innych komitetów wyborczych.

§ 5. Skrót nazwy komitetu wyborczego musi umożliwiać jego identyfikację przez nawiązanie do pełnej nazwy komitetu.

§ 6. Skrót nazwy komitetu wyborczego może składać się z nie więcej niż 45 znaków drukarskich, wliczając spacje.

§ 7. Skrót nazwy komitetu wyborczego może być taki sam jak nazwa tego komitetu pod warunkiem, że nazwa komitetu składa się z nie więcej niż 45 znaków drukarskich, wliczając spacje.

§ 8. Skrót nazwy komitetu wyborczego musi odróżniać się wyraźnie od nazw i skrótów nazw innych komitetów wyborczych.”;

32) w art. 97 w § 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Jeżeli zawiadomienie wykazuje wady, właściwy organ wyborczy w terminie 3 dni od dnia doręczenia zawiadomienia wzywa pełnomocnika wyborczego do ich usunięcia w terminie 2 dni od daty podania do publicznej wiadomości informacji o wadach zawiadomienia.”;

33) w art. 102:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Pełnomocnik wyborczy w terminie 3 dni od dnia upływu terminu na zgłoszenie do rejestracji list kandydatów lub kandydata zawiadamia organ wyborczy, który przyjął zawiadomienie o utworzeniu komitetu, o adresie strony internetowej, na której komitet wyborczy umieszcza informacje określone w kodeksie.”,

b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Obowiązek, o którym mowa w § 1, nie dotyczy komitetów wyborczych, które zgłaszają wyłącznie listę lub listy kandydatów na radnych do rady gminy w jednej gminie do 20 000 mieszkańców, a w przypadku wyborów, o których mowa w art. 474 § 2 – kandydata na wójta w gminie do 20 000 mieszkańców.”;

34) w art. 103

a) po § 2 dodaje się § 2a i 2b

„§ 2a. Listę pełnomocników wyborczych lub osób przez nich upoważnionych oraz listę komisji wyborczych do których mają oni prawo wyznaczać mężów zaufania ogłasza Państwowa Komisja Wyborcza w Biuletynie Informacji Publicznej.

2b. Pełnomocnik wyborczy lub osoba przez niego upoważniona, wpisany na listę o której mowa w § 2a, wyznacza, na formularzu opatrzonym kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, wysyłanym przy użyciu usługi elektronicznej udostępnionej przez ministra właściwego do spraw informatyzacji, po uwierzytelnieniu wnioskodawcy w sposób określony w art. 20a ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2070 oraz 2022 r. poz. 1087), osobę spełniającą warunki określone w § 3 na męża zaufania do właściwej komisji wyborczej.”,

b) po § 3 dodaje się § 3a:

„§ 3a. Osoba wskazana na męża zaufania składa do komisji wyborczej, do której została wyznaczona, na formularzu opatrzonym kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, wysyłanym przy użyciu usługi elektronicznej udostępnionej przez ministra właściwego do spraw informatyzacji, po uwierzytelnieniu wnioskodawcy w sposób określony w art. 20a ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2070 oraz 2022 r. poz. 1087), oświadczenie o przyjęciu tej funkcji.”;

35) po art. 103a dodaje się art. 103aa w brzmieniu:

„Art. 103aa. § 1. Mężowi zaufania wyznaczonemu do obwodowej komisji wyborczej przysługuje dieta w wysokości 50% zryczałtowanej diety członków obwodowych komisji wyborczych.

§ 2. Dieta wypłacana jest wyłącznie tym mężom zaufania, którzy obserwowali głosowanie przez co najmniej 5 godzin i obserwowali cały przebieg ustalania wyników głosowania do momentu podpisania protokołu głosowania zgodnie z art. 75 § 5.

§ 3. Przewodniczący obwodowej komisji wyborczej prowadzi ewidencję czasu przebywania mężów zaufania w lokalu wyborczym oraz wydaje zaświadczenie, którego wzór w drodze uchwały określa Państwowa Komisja Wyborcza, mężom zaufania, którzy spełnili warunki, o których mowa w § 2.

§ 4. Zaświadczenie, o którym mowa § 3, zawiera:

- 1) imię i nazwisko męża zaufania;
- 2) oznaczenie obwodowej komisji wyborczej, której przewodniczący wydaje zaświadczenie;

3) stwierdzenie, iż mąż zaufania spełnił warunki niezbędne do wypłaty diety.

§ 5. Zaświadczenie, o którym mowa § 3, opatrzone pieczęcią komisji wyborczej podpisuje przewodniczący danej komisji.

§ 6. Zaświadczenie, o którym mowa § 3, jest sporządzane w dwóch egzemplarzach, z których jeden otrzymuje mąż zaufania, a drugi stanowi dokument z wyborów w rozumieniu art. 8.

§ 7. Należności, o których mowa w § 1, wypłaca mężom zaufania wójt po złożeniu przez nich we właściwym urzędzie gminy wniosku o wypłatę diety wraz z zaświadczeniem, o którym mowa § 3, albo jego uwierzytelnioną kopią w terminie 30 dni roboczych od dnia złożenia wniosku.

§ 8. We wniosku, o którym mowa w § 7 zamieszcza się:

- 1) imię i nazwisko wnioskodawcy;
- 2) adres zameldowania oraz adres do korespondencji, jeśli jest inny niż adres zameldowania;
- 3) numer konta bankowego, na który przelana ma być dieta albo wskazanie, że wnioskuje o wypłatę diety w gotówce;
- 4) numer PESEL;
- 5) oznaczenie obwodowej komisji wyborczej, przy której wykonywał obowiązki męża zaufania;
- 6) oznaczenie właściwego urzędu skarbowego”;

36) po art. 103b dodaje się art. 103ba w brzmieniu:

„Art. 103ba. § 1. Mężowi zaufania w związku z wykonywaniem zadań przysługuje zwolnienie od pracy na dzień głosowania oraz liczenia głosów, a także na dzień następujący po dniu, w którym zakończono liczenie głosów z zachowaniem prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego oraz uprawnień ze stosunku pracy.

§ 2. Mężowie zaufania w razie zamiaru skorzystania ze zwolnienia od pracy, o którym mowa w § 1, są obowiązani, co najmniej na 3 dni przed przewidywanym terminem nieobecności w pracy, uprzedzić, w formie pisemnej, pracodawcę o przyczynie i przewidywanym okresie nieobecności w pracy, a następnie, nie później niż następnego dnia po upływie okresu nieobecności w pracy, dostarczyć pracodawcy zaświadczenie usprawiedliwiające nieobecność w pracy wykonywaniem zadań męża zaufania.

§ 3. Zaświadczenie, o którym mowa § 2, zawiera:

- 1) imię i nazwisko męża zaufania;

- 2) wskazanie podstawy prawnej zwolnienia od pracy;
- 3) przyczynę i czas nieobecności w pracy.

§ 4. Zaświadczenie, o którym mowa § 2, opatrzone pieczęcią komisji wyborczej podpisuje przewodniczący danej komisji.

§ 5. Zaświadczenie, o którym mowa § 2, jest sporządzane w dwóch egzemplarzach, z których jeden otrzymuje mąż zaufania, a drugi stanowi dokument z wyborów w rozumieniu art. 8.

§ 6. Państwowa Komisja Wyborcza, w drodze uchwały, określi wzór zaświadczenia, o którym mowa w § 2, mając na uwadze dane wymagane przez ustawę.”;

37) w art. 103c:

- a) po § 1 dodaje się § 1a–1c w brzmieniu:

„§ 1a. Listę stowarzyszeń i fundacji, o których mowa w § 1, oraz listę komisji wyborczych, do których mają prawo wyznaczać obserwatorów społecznych, ogłasza Państwowa Komisja Wyborcza w Biuletynie Informacji Publicznej.

§ 1b. Stowarzyszenie lub fundacja, wpisana na listę, o której mowa w § 1a, wyznacza, na formularzu opatrzonym kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym osoby upoważnionej do reprezentowania stowarzyszenia lub fundacji, wysyłanym przy użyciu usługi elektronicznej udostępnionej przez ministra właściwego do spraw informatyzacji, po uwierzytelnieniu wnioskodawcy w sposób określony w art. 20a ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2070 oraz 2022 r. poz. 1087), obserwatora społecznego do właściwej komisji wyborczej.

§ 1c. Osoba wskazana na obserwatora społecznego składa do komisji wyborczej, do której została wyznaczona, na formularzu opatrzonym kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym wysyłanym przy użyciu usługi elektronicznej udostępnionej przez ministra właściwego do spraw informatyzacji, po uwierzytelnieniu wnioskodawcy w sposób określony w art. 20a ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2070 oraz 2022 r. poz. 1087), oświadczenie o przyjęciu tej funkcji.”;

b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Do obserwatorów społecznych stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu o mężach zaufania, z wyjątkiem art. 103aa, art. 103b § 1 pkt 3 i 4 oraz art. 103ba.”;

38) w art. 106:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Agitację wyborczą może prowadzić każdy komitet wyborczy i każdy wyborca.”,

b) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Podpisy popierające zgłoszenia kandydatów może zbierać każdy wyborca po uzyskaniu pisemnej zgody pełnomocnika wyborczego.”,

c) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Podpisy, o których mowa w § 1a, można zbierać w miejscu, czasie i w sposób wykluczający stosowanie jakichkolwiek nacisków zmierzających do ich wymuszenia.”;

39) w art. 127 w § 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) kandydat w wyborach;”;

40) w art. 134 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Suma wpłat od obywatela polskiego na rzecz danego komitetu wyborczego nie może przekraczać 15-krotności minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów, obowiązującego w dniu poprzedzającym dzień ogłoszenia aktu o zarządzeniu wyborów.”;

41) w art. 135 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. W wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej oraz w wyborach wójta ograniczenie, o którym mowa w § 1, obejmuje łącznie wydatki poniesione przed pierwszym głosowaniem i przed ponownym głosowaniem.”;

42) w art. 138 w § 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„W przypadku uzyskania nadwyżki pozyskanych środków na cele kampanii wyborczej nad poniesionymi wydatkami koalicyjny komitet wyborczy przekazuje ją na fundusze wyborcze partii wchodzących w skład koalicji wyborczej w proporcji odpowiadającej proporcji wpłat środków finansowych dokonanych przez poszczególne partie, które zawiązały koalicję wyborczą, na rzecz komitetu wyborczego tworzonego przez tę koalicję.”;

43) w art. 140:

- a) w § 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
- „2) wpłat o wartości przekraczającej łącznie od jednej osoby fizycznej kwotę minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów, obowiązującego w dniu poprzedzającym dzień ogłoszenia postanowienia o zarządzeniu wyborów, ze wskazaniem imienia, nazwiska oraz miejscowości zamieszkania takiej osoby.”,
- b) § 5 otrzymuje brzmienie:
- „§ 5. Obowiązek, o którym mowa w § 1, nie dotyczy komitetów wyborczych, które zgłaszają wyłącznie listę lub listy kandydatów na radnych do rady gminy w jednej gminie do 20 000 mieszkańców, a w przypadku wyborów, o których mowa w art. 474 § 2 – kandydata na wójta w gminie do 20 000 mieszkańców.”;
- 44) w art. 141 § 2 otrzymuje brzmienie:
- „§ 2. Od dnia przyjęcia przez właściwy organ wyborczy zawiadomienia, o którym mowa odpowiednio w art. 86 § 2 albo art. 87 § 5, do dnia wyborów partia polityczna, która samodzielnie utworzyła komitet wyborczy lub wchodzi w skład koalicji wyborczej, nie może prowadzić i finansować działalności na rzecz upowszechniania celów programowych partii politycznej.”;
- 45) w art. 142:
- a) § 2 i 3 otrzymują brzmienie:
- „§ 2. Jeżeli sprawozdanie finansowe przedkładać jest Państwowej Komisji Wyborczej, do sprawozdania dołącza się sprawozdanie biegłego rewidenta.
- § 3. Sprawozdania biegłego rewidenta nie sporządza się, jeżeli pełnomocnik finansowy, w terminie 30 dni od dnia wyborów, zawiadomi właściwy organ wyborczy, że komitet wyborczy nie miał przychodów, nie poniósł wydatków ani nie ma zobowiązań finansowych.”,
- b) § 5–7 otrzymują brzmienie:
- „§ 5. Komisarz wyborczy, badając sprawozdanie finansowe, może zlecać sporządzenie przez biegłego rewidenta ekspertyz lub sprawozdania biegłego rewidenta.
- § 6. Koszty sporządzenia sprawozdania biegłego rewidenta, o którym mowa w § 2 i 5, pokrywane są z budżetu państwa w części Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe.

§ 7. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, określi, w drodze rozporządzenia, wzór sprawozdania finansowego, wykaz rodzajów dokumentów, jakie należy załączyć do sprawozdania finansowego, sposób przekazania, w tym również w formie elektronicznej, organom wyborczym tego sprawozdania oraz dokumentów do niego załączonych, w szczególności:

- 1) zakres danych zawartych w sprawozdaniu,
- 2) sposób prezentacji danych zawartych w sprawozdaniu,
- 3) sposób sporządzania sprawozdania, w tym wykazów, o których mowa w tym sprawozdaniu

– mając na względzie ich przejrzystość i czytelność.”;

46) w art. 143 w § 3 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Komisarz wyborczy podaje do publicznej wiadomości, w Biuletynie Informacji Publicznej, informację o miejscu, czasie i sposobie ich udostępniania do wglądu.”;

47) w art. 150 § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. Wysokość dotacji podmiotowej przysługującej partii politycznej wchodzącej w skład koalicji wyborczej ustala się, dzieląc kwotę obliczoną zgodnie z § 2 między partie wchodzące w skład koalicji w proporcjach odpowiadających proporcji wpłat środków finansowych dokonanych przez poszczególne partie, które zawiązały koalicję wyborczą, na rzecz komitetu wyborczego tworzonego przez tę koalicję.”;

48) w art. 151 § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Wysokość dotacji podmiotowej przysługującej partii politycznej wchodzącej w skład koalicji wyborczej ustala się, dzieląc kwotę obliczoną zgodnie z § 2 między partie wchodzące w skład koalicji w proporcjach odpowiadających proporcji wpłat środków finansowych dokonanych przez poszczególne partie, które zawiązały koalicję wyborczą, na rzecz komitetu wyborczego tworzonego przez tę koalicję.”;

9) w art. 154:

a) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Członkowi obwodowej lub terytorialnej komisji wyborczej w związku z wykonywaniem zadań przysługuje:

- 1) zwolnienie od pracy na dzień głosowania oraz liczenia głosów, a także na dzień następujący po dniu, w którym zakończono liczenie głosów, z zachowaniem

prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego oraz uprawnień ze stosunku pracy,

2) do 5 dni zwolnienia od pracy z zachowaniem prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego oraz uprawnień ze stosunku pracy, z wyjątkiem prawa do wynagrodzenia.”,

b) po § 4 dodaje się § 4a–4d:

„§ 4a. Członkowie obwodowej lub terytorialnej komisji wyborczej w razie zamiaru skorzystania ze zwolnienia od pracy, o którym mowa w § 4, są obowiązani, co najmniej na 3 dni przed przewidywanym terminem nieobecności w pracy, uprzedzić, w formie pisemnej, pracodawcę o przyczynie i przewidywanym okresie nieobecności w pracy, a następnie, nie później niż następnego dnia po upływie okresu nieobecności w pracy, dostarczyć pracodawcy zaświadczenie usprawiedliwiające nieobecność w pracy wykonywaniem zadań komisji.

§ 4b. Zaświadczenie, o którym mowa § 4a, zawiera:

- 1) imię i nazwisko osoby wchodzącej w skład danej komisji;
- 2) wskazanie podstawy prawnej zwolnienia od pracy;
- 3) przyczynę i czas nieobecności w pracy.

§ 4c. Zaświadczenie opatrzone pieczęcią obwodowej lub terytorialnej komisji wyborczej podpisuje przewodniczący danej komisji, a dla przewodniczącego komisji – jego zastępca.

§ 4d. Zaświadczenie jest sporządzane w dwóch egzemplarzach, z których jeden otrzymuje zainteresowany członek komisji, a drugi pozostaje w dokumentacji komisji.”,

c) w § 7 uchyla się pkt 3;

50) w art. 160 w § 1 pkt 9a otrzymuje brzmienie:

„9a) skierowanie, w okresie 13 dni przed dniem wyborów, przystępnej informacji o sposobie głosowania i warunkach ważności głosu do możliwie największej liczby wyborców z wykorzystaniem strony internetowej Komisji i za pośrednictwem środków masowego przekazu;”;

51) w art. 166 w § 7 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) ukończenia 70 lat;”;

52) w art. 170 § 1–4 otrzymują brzmienie:

„§ 1. W skład okręgowej komisji wyborczej wchodzi od 4 do 10 członków powołanych spośród osób mających wykształcenie wyższe prawnicze oraz dających rękojmię należytego pełnienia tej funkcji, a także z urzędu, jako jej przewodniczący, komisarz wyborczy. W skład komisji nie może być powołana osoba, która ukończyła 70 lat.

§ 2. Okręgową komisję wyborczą powołuje Państwowa Komisja Wyborcza, na wniosek komisarza wyborczego właściwego dla miejscowości będącej siedzibą komisji, najpóźniej w 48 dniu przed dniem wyborów.

§ 3. Członek okręgowej komisji wyborczej nie może:

- 1) należeć do partii politycznych ani prowadzić działalności publicznej niedającej się pogodzić z pełnioną funkcją;
- 2) być skazany prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe.

§ 4. W razie braku możliwości pełnienia funkcji przewodniczącego komisji przez komisarza wyborczego komisja wybiera przewodniczącego ze swojego grona.”;

53) w art. 171:

a) w § 1 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) naruszenia zakazów, o których mowa w art. 170 § 3;”;

b) w § 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) na uzasadniony wniosek komisarza wyborczego w odniesieniu do zgłoszonego przez niego członka komisji.”;

54) w art. 174 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W skład rejonowej komisji wyborczej wchodzi 4 członków powołanych spośród osób mających wykształcenie wyższe prawnicze oraz dających rękojmię należytego pełnienia tej funkcji, a także z urzędu, jako jej przewodniczący, komisarz wyborczy. W skład komisji nie może być powołana osoba, która ukończyła 70 lat.”;

55) w art. 178:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. W skład terytorialnej komisji wyborczej wchodzi:

- 1) 9 osób w jednostkach samorządu terytorialnego do 20 000 mieszkańców,
- 2) 11 osób w jednostkach samorządu terytorialnego do 100 000 mieszkańców,
- 3) 13 osób w jednostkach samorządu terytorialnego do 500 000 mieszkańców,

- 4) 15 osób w jednostkach samorządu terytorialnego powyżej 500 000 mieszkańców
– z zastrzeżeniem § 6.”,
- b) po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:
„§ 2a. Terytorialną komisję wyborczą powołuje się:
 - 1) w liczbie nieprzekraczającej 2/3 ustawowego składu komisji - po jednej osobie zgłoszonej przez każdego z pełnomocników wyborczych reprezentujących komitety wyborcze utworzone przez partie polityczne bądź koalicje partii politycznych, z których list odpowiednio w ostatnich wyborach: wybrano radnych do sejmiku województwa, z tym że kandydatów można zgłaszać tylko na obszarze województwa, na terenie którego komitet wyborczy wprowadził w ostatnich wyborach radnych do sejmiku województwa; albo wybrano posłów do Sejmu; jeżeli liczba takich komitetów wyborczych jest mniejsza niż 2/3 ustawowego składu komisji, prawo wskazania dodatkowej osoby mają pełnomocnicy komitetów wyborczych, o których mowa w pkt 2,
 - 2) po jednej osobie zgłoszonej przez każdego z pełnomocników wyborczych reprezentujących pozostałe komitety wyborcze– z zastrzeżeniem § 3.”,
- c) § 3 otrzymuje brzmienie:
„§ 3. Gdyby liczba członków komisji powołanych na podstawie § 2a:
 - 1) okazała się mniejsza niż ustawowy skład liczbowy komisji – pozostałych kandydatów do składu komisji wyłania się w drodze publicznego losowania spośród osób zgłoszonych przez wszystkich pełnomocników wyborczych; każdy z nich może zgłosić do losowania tyle osób, ile brakuje do ustawowego składu liczbowego komisji;
 - 2) miała być większa niż ustawowy skład liczbowy komisji – kandydatów do składu komisji, w liczbie stanowiącej różnicę między ustawowym składem liczbowym komisji a liczbą członków powoływanych na podstawie § 2a pkt 1, wyłania się w drodze publicznego losowania spośród osób zgłoszonych przez pełnomocników wyborczych, o których mowa w § 2a pkt 2; każdy z nich może zgłosić do losowania tylko jedną osobę.”,

d) po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:

„§ 3a. Osoba będąca kandydatem na członka terytorialnej komisji wyborczej musi posiadać bierne prawo wyborcze do Sejmu najpóźniej w dniu dokonania zgłoszenia.”;

56) uchyla się art. 181a;

57) w art. 182:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Obwodową komisję wyborczą powołuje spośród wyborców, najpóźniej w 20 dniu przed dniem wyborów, komisarz wyborczy, z zastrzeżeniem przepisów art. 183.”,

b) po § 1a dodaje się § 1b i 1c w brzmieniu:

„§ 1b. Komisarz wyborczy, jeżeli wymaga tego zachowanie sprawności przebiegu głosowania, może uzupełnić skład liczbowy obwodowych komisji wyborczych w gminie, w której można spodziewać się zwiększonej liczby wyborców w porównaniu do liczby wyborców ujętych w rejestrze wyborców, z tym że liczba członków komisji nie może przekroczyć dopuszczalnego składu komisji, o którym mowa w § 1a pkt 4.

§ 1c. Państwowa Komisja Wyborcza sporządza wykaz gmin, o których mowa w § 1b, na podstawie wniosków komisarzy wyborczych, najpóźniej do 30 dnia przed dniem wyborów.”,

c) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. W skład obwodowych komisji wyborczych w odrębnych obwodach głosowania powołuje się:

- 1) 5 osób w obwodach głosowania do 100 osób,
- 2) 7 osób w obwodach głosowania od 101 do 300 osób,
- 3) 9 osób w obwodach głosowania od 301 do 500 osób,
- 4) 11 osób w obwodach głosowania powyżej 500 osób

– spośród kandydatów zgłoszonych przez pełnomocników wyborczych lub upoważnione przez nich osoby.”,

d) po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:

„§ 3a. Liczbę osób powoływanych w skład obwodowych komisji wyborczych w odrębnych obwodach głosowania ustala się na podstawie liczby osób przebywających w zakładach leczniczych, domach pomocy społecznej, zakładach

karnych i aresztach śledczych oraz oddziałach zewnętrznych takich zakładów i aresztów, a także w domach studenckich lub zespołach domów studenckich, w których utworzono obwody głosowania, w dniu utworzenia w nich odrębnych obwodów głosowania.”;

58) art. 185 otrzymuje brzmienie:

„Art. 185. Do zadań obwodowej komisji wyborczej należy:

- 1) przeprowadzenie głosowania w obwodzie;
- 2) czuwanie w dniu wyborów nad przestrzeganiem prawa wyborczego w miejscu i czasie głosowania;
- 3) ustalenie wyników głosowania w obwodzie i podanie ich do publicznej wiadomości;
- 4) przesłanie wyników głosowania do właściwej komisji wyborczej.”;

59) w art. 195 w § 2 w pkt 1 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) w art. 170 § 3, art. 204 § 2, 4 i 6 – do 34 dnia przed dniem wyborów.”;

60) w art. 204:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Komitet wyborczy partii politycznej obowiązany jest zawiadomić Państwową Komisję Wyborczą o utworzeniu komitetu w okresie od dnia ogłoszenia postanowienia o zarządzeniu wyborów do 48 dnia przed dniem wyborów.”;

b) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Koalicyjny komitet wyborczy może być utworzony w okresie od dnia ogłoszenia postanowienia o zarządzeniu wyborów do 48 dnia przed dniem wyborów. Pełnomocnik wyborczy zawiadamia Państwową Komisję Wyborczą do 48 dnia przed dniem wyborów o utworzeniu koalicyjnego komitetu wyborczego.”;

c) w § 6 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Zawiadomienie może być dokonane do 48 dnia przed dniem wyborów.”;

d) w § 7 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) wykaz co najmniej 1000 obywateli, o których mowa w § 6, zawierający czytelnie wpisane ich imiona, nazwiska, adresy zamieszkania, numery ewidencyjne PESEL oraz daty udzielenia poparcia, a także własnoręcznie złożone podpisy obywateli.”;

61) w art. 205 w § 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Sąd Najwyższy rozpatruje skargę w składzie 3 sędziów w postępowaniu nieprocesowym i wydaje orzeczenie w sprawie skargi w terminie 2 dni.”;

62) w art. 209 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Wyborca udzielający poparcia liście kandydatów składa podpis obok czytelnie wpisanego swojego nazwiska i imienia, adresu zamieszkania i numeru ewidencyjnego PESEL oraz daty udzielenia poparcia.”;

63) w art. 211 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Listę kandydatów zgłasza się do okręgowej komisji wyborczej najpóźniej do godziny 16⁰⁰ w 39 dniu przed dniem wyborów.”;

64) w art. 247:

a) w § 1 po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) objęcia urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej;”;

b) po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:

„§ 3a. Wygaśnięcie mandatu posła wskutek objęcia urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej następuje z chwilą złożenia wobec Zgromadzenia Narodowego przysięgi, o której mowa w art. 130 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.”;

65) w art. 265 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Wyborca udzielający poparcia zgłoszeniu kandydata na senatora składa podpis obok czytelnie wpisanego swojego nazwiska i imienia, adresu zamieszkania, numeru ewidencyjnego PESEL oraz daty udzielenia poparcia.”;

66) w art. 265a zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Zgłoszenia dokonuje się najpóźniej w 13 dniu przed dniem wyborów; w takim przypadku przepisu art. 265 § 1 nie stosuje się.”;

67) w art. 279:

a) w § 1 po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) objęcia urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej;”;

b) po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:

„§ 3a. Wygaśnięcie mandatu senatora wskutek objęcia urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej następuje z chwilą złożenia wobec Zgromadzenia Narodowego przysięgi, o której mowa w art. 130 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.”;

68) w art. 283:

a) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Prezydent Rzeczypospolitej zarządza wybory uzupełniające do Senatu również w przypadku niedokonania wyboru senatora.”;

b) w § 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Wybory uzupełniające zarządza się i przeprowadza w terminie 3 miesięcy od dnia stwierdzenia wygaśnięcia mandatu senatora, a w przypadku, o którym mowa w § 1a – w terminie 3 miesięcy od dnia wyborów, w których nie dokonano wyboru.”,

c) w § 3 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„W sprawach zarządzenia wyborów, o których mowa w § 1 i 1a, stosuje się odpowiednio przepisy art. 194, z tym że postanowienie Prezydenta Rzeczypospolitej o wyborach uzupełniających Państwowa Komisja Wyborcza podaje niezwłocznie do publicznej wiadomości, w formie obwieszczenia, na obszarze okręgu wyborczego, w którym wybory mają być przeprowadzone.”;

69) w art. 300 w § 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Sąd Najwyższy rozpatruje skargę w składzie 3 sędziów w postępowaniu nieprocesowym i wydaje orzeczenie w sprawie skargi w terminie 2 dni.”;

70) w art. 303 w § 1:

a) zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Zgłoszenia kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej dokonuje osobiście pełnomocnik wyborczy najpóźniej do godziny 16⁰⁰ w 44 dniu przed dniem wyborów.”;

b) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) wykaz obywateli popierających zgłoszenie, zawierający czytelne wskazanie imienia (imion) i nazwiska, adresu zamieszkania, daty udzielenia poparcia oraz numeru ewidencyjnego PESEL obywatela, który udziela poparcia, składając na wykazie własnoręczny podpis; każda strona wykazu musi zawierać nazwę komitetu wyborczego zgłaszającego kandydata oraz adnotację:

„Udzielam poparcia kandydatowi na Prezydenta Rzeczypospolitej.....
[imię (imiona) i nazwisko kandydata] w wyborach zarządzonych na
(dzień, miesiąc, rok).”;

71) w art. 304:

a) w § 4 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Jeżeli zgłoszenie wykazuje wady, Państwowa Komisja Wyborcza niezwłocznie wzywa pełnomocnika wyborczego do usunięcia wskazanych wad zgłoszenia w terminie 2 dni od daty podania do publicznej wiadomości informacji o wadach zgłoszenia.”,

b) po § 4 dodaje się § 4a i 4b w brzmieniu:

„§ 4a. Jeżeli liczba prawidłowo złożonych podpisów wyborców popierających zgłoszenie kandydata jest mniejsza niż wymagana, Państwowa Komisja Wyborcza wzywa pełnomocnika wyborczego do uzupełnienia wykazu podpisów, o ile nie upłynął termin, o którym mowa w art. 303 § 1. Uzupełnienie wykazu podpisów jest możliwe do upływu terminu, o którym mowa w art. 303 § 1.

§ 4b. Jeżeli uzupełnienia wykazu podpisów nie dokonano przed upływem terminu, o którym mowa w art. 303 § 1, Państwowa Komisja Wyborcza postanawia o odmowie rejestracji kandydata.”,

c) § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. Postanowienie Państwowej Komisji Wyborczej, o którym mowa w § 3, 4 i 4b, wraz z uzasadnieniem, podaje się niezwłocznie do publicznej wiadomości oraz doręcza się pełnomocnikowi wyborczemu.”,

d) w § 7 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Sąd Najwyższy rozpatruje skargę w składzie 3 sędziów w postępowaniu nieprocesowym i wydaje orzeczenie w sprawie skargi w terminie 2 dni.”;

72) w art. 314:

a) w § 1 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Protokół w zapieczętowanej kopercie przesyła się niezwłocznie Państwowej Komisji Wyborczej.”,

b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Drugie egzemplarze protokołów wraz z protokołami obwodowych komisji wyborczych i wszystkimi pozostałymi dokumentami z wyborów przewodniczący okręgowych komisji wyborczych przekazują dyrektorom właściwych miejscowo delegatur Krajowego Biura Wyborczego.”;

73) w art. 346 w § 2 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Uzupełnienia listy dokonuje się najpóźniej w 13 dniu przed dniem wyborów; w takim przypadku przepisu art. 210 nie stosuje się.”;

74) w art. 351 § 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 6. Protokół wyników głosowania w rejonie przewodniczący rejonowej komisji wyborczej przesyła niezwłocznie do okręgowej komisji wyborczej w trybie ustalonym przez Państwową Komisję Wyborczą. Protokoły głosowania z obwodów głosowania

oraz pozostałe dokumenty z wyborów przekazuje dyrektorowi delegatury Krajowego Biura Wyborczego właściwej dla siedziby komisji.”;

75) w art. 364:

a) w § 1 po pkt 2a dodaje się pkt 2b w brzmieniu:

„2b) objęcia urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej;”;

b) po § 2a dodaje się § 2b w brzmieniu:

„§ 2b. Utrata mandatu posła do Parlamentu Europejskiego następuje z chwilą złożenia wobec Zgromadzenia Narodowego przysięgi, o której mowa w art. 130 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.”;

76) w art. 383:

a) w § 1 po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) objęcia urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej;”;

b) w § 2a zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Wygaśnięcie mandatu radnego z dniem wystąpienia przyczyny, o której mowa w § 1 pkt 1, 4, 5a i 6, stwierdza komisarz wyborczy, w drodze postanowienia, w terminie 14 dni od dnia wystąpienia przyczyny wygaśnięcia mandatu.”;

c) dodaje się § 7 w brzmieniu:

„§ 7. Wygaśnięcie mandatu radnego wskutek objęcia urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej następuje z chwilą złożenia wobec Zgromadzenia Narodowego przysięgi, o której mowa w art. 130 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.”;

77) w art. 403 w § 4 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) wykaz obywateli, o których mowa w § 2 albo § 3, zawierający czytelnie wskazane ich imiona, nazwiska, adresy zamieszkania, numery ewidencyjne PESEL oraz daty udzielenia poparcia, a także własnoręcznie złożone podpisy obywateli.”;

78) w art. 404 w § 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Sąd Najwyższy rozpatruje skargę w składzie 3 sędziów w postępowaniu nieprocesowym i wydaje orzeczenie w sprawie skargi w terminie 2 dni.”;

79) w art. 410 w § 5 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Komisarz wyborczy, na podstawie rejestracji list kandydatów w wyborach do rad powiatów na obszarze jego właściwości, najpóźniej w 20 dniu przed dniem wyborów, przyznaje, odrębnie dla każdego powiatu, zarejestrowanym w wyborach do rad powiatów listom kandydatów komitetów niespełniających żadnego z warunków określonych w art. 409 § 1 i 2 numery.”;

80) w art. 420:

a) § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„§ 1. Na postanowienie komisarza wyborczego w sprawach okręgów wyborczych zainteresowanej radzie gminy, a także wyborcom w liczbie co najmniej 15, przysługuje prawo wniesienia skargi do sądu administracyjnego w terminie 3 dni od daty podania do publicznej wiadomości postanowienia, o którym mowa w art. 419 § 4. Sąd administracyjny rozpoznaje sprawę na posiedzeniu niejawnym w składzie trzech sędziów nie później niż w ciągu 5 dni od dnia jej wniesienia i wydaje orzeczenie, doręczając je niezwłocznie wnoszącym skargę oraz komisarzowi wyborczemu.

§ 2. Od orzeczenia sądu administracyjnego zainteresowanej radzie gminy, a także wyborcom w liczbie co najmniej 15, o których mowa w § 1, przysługuje prawo wniesienia skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego, w terminie 3 dni od daty doręczenia orzeczenia. Naczelny Sąd Administracyjny rozpoznaje sprawę na posiedzeniu niejawnym w składzie trzech sędziów nie później niż w ciągu 5 dni od dnia jej wniesienia. Od orzeczenia Naczelnego Sądu Administracyjnego nie przysługuje środek prawny.”,

b) uchyla się § 3;

81) w 427 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Wyborca udzielający poparcia liście składa podpis obok czytelnie wpisanego jego nazwiska i imienia, adresu zamieszkania, numeru ewidencyjnego PESEL oraz daty udzielenia poparcia.”;

82) w art. 428 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Listy kandydatów, odrębnie dla każdego okręgu wyborczego, zgłasza się do gminnej komisji wyborczej najpóźniej w 34 dniu przed dniem wyborów do godziny 16⁰⁰, wraz z wykazem podpisów.”;

83) w art. 435 w § 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Obwieszczenie, o którym mowa w § 1, przekazuje się wójtowi, który zapewnia jego druk i rozplakatowanie na obszarze gminy najpóźniej w 13 dniu przed dniem wyborów.”;

84) w art. 436 § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Oświadczenie o wycofaniu zgody na kandydowanie złożone w terminie krótszym niż 13 dni przed dniem wyborów nie wywołuje skutku, o którym mowa w § 1, chyba że na liście nie pozostaje nazwisko żadnego kandydata.”;

85) w art. 478 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Kandydatów na wójta zgłasza się do gminnej komisji wyborczej najpóźniej w 24 dniu przed dniem wyborów do godziny 16⁰⁰.”;

86) w art. 483 w § 2 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Uzupełnienia listy dokonuje się najpóźniej w 13 dniu przed dniem wyborów.”;

87) w art. 492:

a) w § 1 po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) objęcia urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej;”;

b) w § 2a zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Wygaśnięcie mandatu wójta z dniem wystąpienia przyczyny, o której mowa w § 1 pkt 3, 4a i 5 – w zakresie powodów wskazanych w art. 27 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, oraz pkt 5a–7, stwierdza komisarz wyborczy, w drodze postanowienia, w terminie 14 dni od dnia wystąpienia przyczyny wygaśnięcia mandatu.”;

c) dodaje się § 6 w brzmieniu:

„§ 6. Wygaśnięcie mandatu wójta wskutek objęcia urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej następuje z chwilą złożenia wobec Zgromadzenia Narodowego przysięgi, o której mowa w art. 130 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.”;

88) w art. 510 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Kto, w związku z wyborami, nie dopuszcza do wykonywania lub utrudnia dopełnienie przez biegłego rewidenta obowiązku sporządzenia sprawozdania biegłego rewidenta dotyczącego sprawozdania finansowego

– podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.”;

89) art. 513 otrzymuje brzmienie:

„Art. 513. Wyborca, który więcej niż jeden raz uczestniczył w głosowaniu w tych samych wyborach

– podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.”;

90) art. 516 otrzymuje brzmienie:

„Art. 516. Do postępowania w sprawach, o których mowa w art. 494–496, art. 498, art. 503, art. 505, art. 505a, art. 511, art. 512, art. 513a oraz art. 513b, stosuje się przepisy o postępowaniu w sprawach o wykroczenia.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 372) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 15 otrzymuje brzmienie:

„Art. 15. 1. Prawomocne postanowienia Sądu w sprawach o wpis do ewidencji ogłasza się nieodpłatnie w „Monitorze Sądowym i Gospodarczym”.

2. Nieprawomocne i prawomocne postanowienia Sądu w sprawach, o których mowa w ust. 1, Sąd przekazuje Państwowej Komisji Wyborczej, niezwłocznie po ich wydaniu oraz uprawomocnieniu się.”;

2) w art. 34:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, określa, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór informacji, w tym również w wersji elektronicznej,
- 2) zakres danych zawartych w informacji i sposób ich prezentacji,
- 3) sposób sporządzenia informacji,
- 4) sposób składania informacji, w tym również drogą elektroniczną,
- 5) wykaz dokumentów, które należy dołączyć do informacji

– mając na względzie w szczególności przejrzystość i czytelność danych oraz zapewnienie możliwości rzetelnej weryfikacji danych dotyczących przeznaczenia pieniędzy z subwencji, w tym z Funduszu Eksperckiego.”,

b) uchyla się ust. 4a,

c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Informację Państwowa Komisja Wyborcza ogłasza w Biuletynie Informacji Publicznej w terminie 30 dni od dnia upływu terminu określonego w art. 34 ust. 2.”;

3) w art. 38:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, określa, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór sprawozdania, w tym również w wersji elektronicznej,
- 2) zakres danych zawartych w sprawozdaniu i sposób ich prezentacji,
- 3) sposób sporządzenia sprawozdania, w tym wykazów, o których mowa w tym sprawozdaniu,
- 4) sposób składania sprawozdania, w tym również drogą elektroniczną,

- 5) wykaz dokumentów, które należy dołączyć do sprawozdania – mając na względzie ich przejrzystość i czytelność. Wzór powinien określać w szczególności sposób odrębnego rozliczenia środków Funduszu Wyborczego partii politycznej.”,
- b) uchyla się ust. 3a,
- c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
- „4. Państwowa Komisja Wyborcza ogłasza sprawozdanie wraz ze sprawozdaniem biegłego rewidenta, o którym mowa w ust. 3, w Biuletynie Informacji Publicznej, terminie 30 dni od dnia upływu terminu określonego w art. 38 ust. 1.”;
- 4) art. 38a:
- a) w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
- „2) przyjmuje sprawozdanie ze wskazaniem uchybień, w szczególności w przypadku, gdy:
- a) pozyskane, przyjęte lub gromadzone z naruszeniem art. 24 ust. 8, art. 25 ust. 1, art. 25 ust. 4a środki finansowe lub wartości niepieniężne nie przekraczają:
- 1% ogólnej kwoty przychodów partii politycznej – jeśli przychody partii w okresie sprawozdawczym nie przekroczyły 1 000 000 złotych, lub
 - 0,1% ogólnej kwoty przychodów partii politycznej – jeśli przychody partii w okresie sprawozdawczym przekroczyły 1 000 000 złotych,
- b) czynności skutkujące zmniejszeniem wartości zobowiązań partii politycznej przez inną osobę aniżeli wymieniona w art. 25 ust. 1 i art. 25a ust. 1 lub dokonane z naruszeniem limitu wpłat, o którym mowa w art. 25 ust. 4, nie przekraczają:
- 1% ogólnej kwoty przychodów partii politycznej – jeśli przychody partii w okresie sprawozdawczym nie przekroczyły 1 000 000 złotych, lub
 - 0,1% ogólnej kwoty przychodów partii politycznej – jeśli przychody partii w okresie sprawozdawczym przekroczyły 1 000 000 złotych;”
- b) w ust. 2 w pkt 7 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 8 w brzmieniu:
- „8) finansowania komitetu wyborczego tworzonego przez partię polityczną lub komitetu wyborczego tworzonego przez koalicję partii politycznych, w skład której wchodziła partia, z naruszeniem przepisów, o których mowa w art. 144

§ 1 pkt 3 lit. b, c i e ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1277, 2418 i ...).”.

Art. 3. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1110) w art. 12 ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Informacje zawarte w zgłoszeniach do Rejestru są niezwłocznie podawane do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą w Biuletynie Informacji Publicznej i są udostępniane w okresie zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji oraz w okresie 6 lat po zakończeniu zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji, o których mowa w ust. 7.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1709 oraz z 2022 r. poz. 1700 i 1933) w art. 6 ust. 1a otrzymuje brzmienie:

„1a. Informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 3b–3e, przekazuje się niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 3 dni.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 741) w art. 1 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W zakresie nieuregulowanym w ustawie do referendum lokalnego stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1277, 2418 i ...) z wyjątkiem art. 37e, art. 37f, art. 103aa oraz art. 103ba.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 1633 oraz z 2022 r. poz. 1459 i 1512) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4:

a) po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) członek Państwowej Komisji Wyborczej, o którym mowa w art. 157 § 2 pkt 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1277, 2418 i ...);”.

b) po pkt 6 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:

„6a) komisarz wyborczy;”.

2) w art. 8:

a) po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) pkt 5a – Marszałek Sejmu;”.

b) po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) pkt 6a – minister właściwy do spraw wewnętrznych;”.

Art. 7. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 142 § 7 oraz art. 154 § 7 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 142 § 7 oraz art. 154 § 7 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 8. Przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w odniesieniu do wyborów do organów jednostek samorządu terytorialnego stosuje się do kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego następujących po kadencji, w czasie której niniejsza ustawa weszła w życie.

Art. 9. 1. Wójt lub burmistrz w terminie miesiąca od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy przekazują właściwemu komisarzowi wyborczemu informację o każdej położonej na obszarze danej gminy miejscowości, w której zamieszkuje co najmniej 200 wyborców i nie mieści się lokal obwodowej komisji wyborczej, oraz o możliwościach zorganizowania lokalu obwodowej komisji wyborczej w tej miejscowości. Liczbę wyborców ustala się na dzień wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Komisarz wyborczy w terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy dokonuje przeglądu podziału gmin na stałe obwody głosowania, uwzględniając informacje, o których mowa w ust. 1, oraz możliwość zorganizowania lokali obwodowych komisji wyborczych w każdym stałym obwodzie głosowania w przypadku zmiany podziału gminy na stałe obwody głosowania.

3. Komisarz wyborczy w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy dokonuje podziału stałego obwodu głosowania w celu utworzenia stałego obwodu głosowania obejmującego miejscowość, o której mowa w ust. 1.

4. Jeżeli w miejscowości, o której mowa w ust. 1, nie ma możliwości zorganizowania lokalu obwodowej komisji wyborczej, komisarz wyborczy odstępuje od dokonania podziału, o którym mowa w ust. 3, i przesyła Państwowej Komisji Wyborczej informację, w której przedstawia uzasadnienie wskazujące przyczynę odstąpienia od dokonania tego podziału. Państwowa Komisja Wyborcza może nakazać dokonanie podziału.

Art. 10. 1. Członkowie Państwowej Komisji Wyborczej, o których mowa w art. 157 § 2 pkt 3 ustawy zmienianej w art. 1, oraz komisarze wyborczy, urodzeni przed dniem 1 sierpnia

1972 r., którzy w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy pełnią swoją funkcję, mają obowiązek złożenia oświadczenia lustracyjnego albo informacji o uprzednim złożeniu oświadczenia lustracyjnego w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Właściwym organem do przedłożenia oświadczenia lustracyjnego albo informacji o uprzednim złożeniu oświadczenia lustracyjnego jest w stosunku do:

- 1) członka Państwowej Komisji Wyborczej, o którym mowa w ust. 1 – Prezydent Rzeczypospolitej;
- 2) komisarza wyborczego – Państwowa Komisja Wyborcza.

3. W przypadku niezłożenia w terminie oświadczenia lustracyjnego albo informacji o uprzednim złożeniu oświadczenia lustracyjnego przez osobę, o której mowa w ust. 1, następuje skutek określony w art. 21e ust. 1 ustawy zmienianej w art. 6.

4. Pozbawienie funkcji osoby, o której mowa w ust. 1, następuje z mocy prawa z dniem, w którym upłynął termin do złożenia oświadczenia lustracyjnego albo informacji o uprzednim złożeniu oświadczenia lustracyjnego. Fakt pozbawienia funkcji stwierdza w stosunku do:

- 1) członka Państwowej Komisji Wyborczej – Prezydent Rzeczypospolitej;
- 2) komisarza wyborczego – Państwowa Komisja Wyborcza.

Art. 11. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

1. Potrzeba i cel wydania ustawy

Bezpośrednim powodem niniejszej inicjatywy legislacyjnej w zakresie zmiany prawa wyborczego jest konieczność podjęcia działań, które wpłyną na zwiększenie frekwencji w wyborach przeprowadzanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz transparentność i przejrzystość całego procesu wyborczego. Projekt przewiduje także szereg zmian o charakterze technicznym, które odpowiadają na zidentyfikowane problemy i wątpliwości w procesie wyborczym, których wprowadzenie istotnie ów proces usprawni.

Kodeks wyborczy był nowelizowany wiele razy, lecz zmiany nigdy w sposób istotny nie obejmowały aspektu frekwencyjnego, który wciąż pozostaje jednym z największych wyzwań polskiej demokracji. Organy władzy publicznej podejmowały działania, które miały na celu zwiększenie frekwencji wyborach w oparciu o aktualny stan prawny, np. w postaci kampanii medialnych uruchamianych w okresie kampanii wyborczych. Trudno jednak uznać tego rodzaju działania za wystarczające. W związku z powyższym przygotowany został niniejszy projekt ustawy zakładający podjęcie działań prawnych w omawianym zakresie, tj. zwiększenia frekwencji w sposób realny. Będą miały one charakter proobywatelski i tym samym wpiszą się w standard nowoczesnego demokratycznego państwa prawnego.

Projektowane przepisy stanowią propozycję zmian w zakresie działań na rzecz podwyższenia frekwencji. Powinny być one skierowane przede wszystkim do osób niepełnosprawnych, chorych, starszych oraz zamieszkujących miejscowości bez dostępu do transportu publicznego. Organy administracji publicznej powinny ułatwić tym osobom możliwość udziału w wyborach – czy to w sposób tradycyjny (przez zapewnienie transportu w dniu wyborów) czy za pomocą głosowania korespondencyjnego lub przez pełnomocnika.

Wybory powinny odbywać się jak najbliżej (w sensie przestrzennym) obywateli. Przez wzgląd na zasadę powszechności wyborów lokale wyborcze powinny być ulokowane jak najbliżej wyborców. Ważne jest, aby wyborcy, obok władz samorządu gminnego, mieli możliwość wnoszenia o utworzenie obwodu głosowania na danym terytorium, jeśli uważają to za zasadne.

Kwestia przejrzystości i transparentności procesu wyborczego była przedmiotem zmian legislacyjnych, jednak nie odzwierciedlały one aktualnych potrzeb i wyzwań, przed którymi stają zarówno wyborcy, jak i komisje wyborcze. W przeszłości istniało wiele przypadków,

gdzie ów brak transparentności rzucał cień na rozstrzygnięcia, budząc wątpliwości wśród opinii publicznej oraz osłabiając legitymizację wyniku wyborczego.

W ostatnim okresie na popularności zyskała działalność obywatelska, tzw. działalność strażnicza, tj. wykorzystywanie wszelkich instrumentów prawnych i faktycznych do monitorowania prawidłowości działań administracji publicznej, także w toku procesu wyborczego. Ta działalność ma na celu poprawę standardów jawności życia publicznego oraz zwiększenie poziomu przejrzystości i transparentności wyborów. Wprowadzenie proponowanych zmian ma na celu zapobieganie powstawaniu nieprawidłowościom w toku wyborów, co zauważalnie przełoży się na przejrzystość oraz transparentność procesu.

Nowe przepisy wprowadzają przejrzyste procedury działania komisji wyborczych od momentu powołania członków komisji do momentu przekazania protokołów głosowania. Konkretnie i rzeczowo uregulowana procedura pozwoli uniknąć nieprawidłowości i zwiększy zaufanie obywateli do państwa. Część proponowanych zmian odnosi się do funkcjonowania komitetów wyborczych i partii politycznych oraz podejmowanych przez nie czynności w ramach procesu wyborczego – są to zmiany głównie o charakterze technicznym, które odpowiadają na problemy związane z funkcjonowaniem niektórych instytucji (np. sprawozdania finansowe partii politycznych) lub rozwiewają wątpliwości interpretacyjne.

Projekt wzmacnia pozycję i uprawnienia mężów zaufania oraz obserwatorów społecznych, którzy są przedstawicielami społeczeństwa kontrolującymi działania członków komisji wyborczych, zwłaszcza obwodowych. W związku z tym powinni oni uzyskać kolejne uprawnienia związane z rejestracją przebiegu liczenia głosów, które pozwolą im należycie wywiązać się z podjętych obowiązków. Mężowie zaufania za pracę włożoną w zapewnieniu prawidłowej organizacji i przebiegu wyborów będą otrzymywać odpowiednią rekompensatę.

Projekt dokonuje zmian w terminach, które zostały wydłużone na korzyść wyborców oraz kandydatów w wyborach. Skrócono natomiast terminy orzekania przez sądy wydające orzeczenia w toku kampanii wyborczej. Następuje także wzmocnienie sądowej kontroli wyborów np. skarga na postanowienie komisarza wyborczego będzie kierowana do sądu administracyjnego, a nie do Państwowej Komisji Wyborczej.

2. Aktualny stan prawny

Obecnie prawo wyborcze jest regulowane przez ustawę z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1277 i 2418), dalej jako: „Kodeks wyborczy”.

W Kodeksie wyborczym brak jest rozwiązań prawnych, które bezpośrednio i w sposób inny niż tylko informacyjny wspomagają frekwencję w wyborach. Pomimo jej zauważalnego wzrostu w ostatnich latach, w stosunku do innych państw Unii Europejskiej jest ona dość niska. Dlatego wydaje się, że obecne regulacje Działu I Rozdziału 5a „Przekazywanie informacji o wyborach wyborcom”, które przewidują obowiązki w zakresie informowania wyborców o możliwości oddania głosu czy lokalach wyborczych, są niewystarczające. W szczególności zauważyć należy, że Kodeks wyborczy ogranicza bezpośrednie wsparcie tylko do dodatkowej informacji i głównie w odniesieniu do osób niepełnosprawnych. Pomija on rozwiązania, które poprawiałyby sytuacje osób, których sytuacja zdrowotna czy materialna sprawia, że udział w wyborach jest niezwykle trudny, np. z powodu braku transportu publicznego na obszarach wiejskich. Są one zdane wyłącznie na siebie i nie otrzymują od organów administracji publicznej żadnej pomocy w zakresie partycypacji w procesie wyborczym, w szczególności dotyczy to dostępności lokali wyborczych oraz braku transportu. Obecnie, zgodnie z art. 12 § 3 Kodeksu wyborczego, stały obwód głosowania powinien obejmować od 500 do 4000 mieszkańców. Biorąc pod uwagę strukturę zaludnienia i sytuację demograficzną na wsiach, należy wskazać, że miejscowości zamieszkałych głównie przez osoby starsze i mniej mobilne, w których mieszka mniej niż 500 mieszkańców, są tysiące. Oznacza to rzesze ludzi, dla których dotarcie do lokalu wyborczego, który jest zlokalizowany poza miejscowością, w której mieszkają, jest sporym wyzwaniem.

Obecnie przepisy Działu I Rozdziału 9, dotyczące ustalania wyników głosowania w obwodzie głosowania, umożliwiają tworzenie się „grupek” w ramach obwodowej komisji wyborczej, które dokonują poszczególnych czynności. Osłabia to możliwość weryfikacji prawidłowości oddania każdego głosu przez każdego członka komisji. Także inne procedury związane z procesem wyborczym nie są jasno i konkretnie uregulowane, co rodzić może problemy przy organizacji wyborów.

3. Różnice pomiędzy dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

Niniejszy projekt wprowadza zmiany w Kodeksie wyborczym, ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 372), dalej jako „ustawa o partiach politycznych, ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1110), ustawie z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1709 oraz z 2022 r. poz. 1700 i 1933), ustawie z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (Dz. U. z 2019 r.

poz. 741), ustawie z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 1633 oraz z 2022 r. poz. 1459 i 1512). Zmiany dotyczą przede wszystkim działań zwiększających frekwencję w wyborach oraz kwestii przejrzystości i transparentności procesu wyborczego. Część wprowadzanych zmian ma charakter wynikowy, porządkujący i systemowy.

- Zmiany w Kodeksie wyborczym:

Art. 5

Uchylany pkt 13 likwiduje definicję obwodowej komisji wyborczej. Ma to bezpośredni związek z rezygnacją z podziału na obwodową komisję wyborczą ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie oraz obwodową komisję wyborczą ds. ustalenia wyników głosowania w obwodzie. Ustawa przewiduje powrót do jednej obwodowej komisji wyborczej, która będzie zarówno przeprowadzać głosowanie, jak i ustalać wynik głosowania w obwodzie.

Art. 8a

Zmiana w pkt 2 przewiduje, że w przypadku niedokonania zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego w wyborach albo niedokonania zgłoszenia listy kandydatów lub kandydata w wyborach, pełnomocnik wyborczy komitetu wyborczego dokonuje protokolarnego zniszczenia kart wykazu podpisów obywateli popierających utworzenie komitetu wyborczego albo zgłoszenie listy kandydatów lub kandydata. Zniszczenie tych kart powinno nastąpić nie później niż w ciągu 3 dni po upływie terminu na dokonanie zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego albo zgłoszenia listy kandydatów lub kandydata. Z procesu zniszczenia kart sporządzany jest protokół potwierdzający zniszczenie, który pełnomocnik wyborczy niezwłocznie przekazuje organowi wyborczemu właściwemu do przyjęcia zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego albo komisji właściwej do przyjęcia zgłoszenia listy kandydatów lub kandydata.

Projektowana zmiana ma na celu ochronę danych osób, które podpisały się pod zgłoszeniem listy kandydatów. W obecnym stanie prawnym wskazana materia nie jest przedmiotem regulacji prawnej.

Art. 12

W art. 12 nowe brzmienie otrzymuje § 3, w myśl którego stały obwód głosowania

obejmuje od 200 do 4000 mieszkańców, co jest zmianą w stosunku do obecnego stanu prawnego, który wskazuje, iż stały obwód głosowania „powinien” obejmować od 500 do 4000 mieszkańców. Zmiana ta pozwoli zwiększyć liczbę lokali wyborczych oraz ich dostępność.

Nowe brzmienie § 10 zmienia termin na utworzenie odrębnych obwodów głosowania z najpóźniej w 35 na najpóźniej w 34 dniu przed dniem wyborów.

Z kolei nowe brzmienie § 13 zapewnia wyborcom w liczbie co najmniej 15 prawo do wniesienia skargi do sądu administracyjnego na postanowienie komisarza wyborczego dotyczące utworzenia stałego lub odrębnego obwodu głosowania, w terminie 3 dni od daty podania do publicznej wiadomości. Sąd administracyjny rozpoznaje sprawę na posiedzeniu niejawnym w składzie trzech sędziów nie później niż w ciągu 5 dni od dnia jej wniesienia i wydaje orzeczenie, doręczając je niezwłocznie wnoszącym skargę oraz komisarzowi wyborczemu. Wcześniej skargę taką wnoszono do Państwowej Komisji Wyborczej.

Nowe brzmienie § 14 zapewnia prawo wniesienia skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego na orzeczenie wojewódzkiego sądu administracyjnego dotyczące postanowienia komisarza wyborczego o stałym obwodzie głosowania i wyłącza stosowanie art. 420 § 3 Kodeksu wyborczego w tej sprawie, co oznacza, że stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. W świetle dotychczas obowiązującego art. 12 § 14 Kodeksu wyborczego NSA rozpatrywał skargę na postanowienie Państwowej Komisji Wyborczej dotyczące skargi na postanowienie komisarza wyborczego dotyczące utworzenia stałego obwodu głosowania.

W ten sposób zapewnia się dwuinstancyjność postępowania sądowego.

Art. 13

Dodawany § 1aa umożliwi dokonanie podziału stałego obwodu głosowania z urzędu, na wniosek co najmniej 5% wyborców ujętych w stałym rejestrze wyborców w tym obwodzie lub na wniosek wójta, jeżeli na obszarze stałego obwodu głosowania utworzonego w wyniku podziału jest możliwość zorganizowania lokalu wyborczego. Podział dokonuje komisarz wyborczy. We wcześniejszym stanie prawnym wyborcy nie mieli takiego uprawnienia.

W konsekwencji zmianą wynikową jest nowe brzmienie § 1b, w myśl którego wójt informuje niezwłocznie komisarza wyborczego zarówno o okolicznościach uzasadniających podział stałego obwodu głosowania, jak i o możliwości zorganizowania lokalu komisji wyborczej na obszarze stałego obwodu głosowania utworzonego w wyniku podziału.

Art. 13b

W nowym brzmieniu art. 13b dotyczy przypadku zmiany lokalu, w którym odbywa się głosowanie, w stosunku do ostatnich wyborów do Sejmu i do Senatu, wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej, wyborów do Parlamentu Europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej albo wyborów do organów jednostek samorządu terytorialnego. W związku z tym, jeżeli w lokalu, w którym w ostatnich wyborach przeprowadzano głosowanie, w dniu wyborów nie przeprowadza się głosowania lub ma w nim siedzibę obwodowa komisja wyborcza właściwa dla obwodu głosowania o zmienionych granicach, w dniu wyborów wójt umieszcza w miejscu łatwo dostępnym przy wejściu do tego lokalu informację umożliwiającą wyborcom dotarcie do właściwego lokalu wyborczego. W dotychczasowym brzmieniu obowiązek informacyjny dotyczy tylko, jeśli w okresie 5 lat poprzedzających dzień wyborów przeprowadzano głosowanie.

Art. 16

Zmiany wprowadzane w art. 1 pkt 7 projektu mają charakter wynikowy. W myśl nowego brzmienia zdania drugiego w art. 16 § 1 jeden egzemplarz obwieszczenia dotyczącego zmian w obwodach głosowania przekazywany jest niezwłocznie komisarzowi wyborczemu. W poprzednim brzmieniu przekazywano go także Państwowej Komisji Wyborczej – z czego projektowane zmiany rezygnują.

Z kolei zgodnie z nowym brzmieniem zdania drugiego w § 3 podanie w formie obwieszczenia informacji przekazywanej przez komisarza wyborczego powinno nastąpić najpóźniej w 20 dniu przed dniem wyborów (było: 21).

Art. 26

Nowe brzmienie art. 26 § 11 zmienia termin sporządzenia spisu – zgodnie z nowym brzmieniem będzie to miało miejsce najpóźniej w 20 dniu przed dniem wyborów, a nie, jak obecnie, w 21 dniu.

Art. 30

W nowym brzmieniu art. 30 § 1 zdanie drugie zmienia się termin złożenie wniosku o dopisanie do spisu wyborców z przedziału czasowego między 21 a 14 dniem przed dniem wyborów na przedział czasowy między 20 a 13 dniem przed dniem wyborów. W mocy pozostawia się wyjątek dotyczący żołnierzy pełniących zasadniczą służbę wojskową albo odbywających ćwiczenia wojskowe, a także ratowników odbywających zasadniczą służbę w

obronie cywilnej poza miejscem stałego zamieszkania, którzy przybyli do miejsca ich aktualnego zakwaterowania po tym terminie.

Art. 35

Projektowana zmiana dotyczy formy wpisu do spisu wyborców. Zgodnie z nowym brzmieniem art. 35 § 2 zdanie pierwsze wpisu do spisu wyborców nie będzie można już dokonywać telegraficznie. Zmiana ta jest motywowana faktycznym wyjściem z użycia narzędzi telegraficznych.

Art. 36

Wprowadzane zmiany dotyczą terminu, w którym każdy wyborca może sprawdzić w urzędzie gminy, w której spis wyborców został sporządzony, czy został w spisie uwzględniony. W proponowanym brzmieniu będzie to między 20 a 6 dniem przed dniem wyborów, co jest istotną zmianą w stosunku do obecnego stanu prawnego, w którym uprawnienie to przysługuje jedynie między 21 a 8 dniem przed wyborami.

Rozdział 5A

Nowe brzmienie otrzymuje w Dziale I Rozdział 5A „Działania na rzecz zwiększania frekwencji” (w dotychczasowym brzmieniu „Przekazywanie informacji o wyborach wyborcom”). Zmiana wynika z wprowadzenia nowych rozwiązań, które mają mieć pozytywny wpływ na frekwencję w wyborach oraz mają zwiększyć zainteresowanie oraz udział obywateli w procesie wyborczym, które mają inny wymiar niż wyłącznie informowanie.

Art. 37a

Wprowadzenie do wyliczenia w § 1 otrzymuje nowe brzmienie, w myśl którego nie tylko wyborca niepełnosprawny, ale i wyborca, który najpóźniej w dniu głosowania kończy 60 lat (i podobnie jak wyborca niepełnosprawny jest wpisany do rejestru wyborców w danej gminie) mają prawo do uzyskiwania informacji o wyborach. Co więcej, projektowana ustawa rozszerza zakres podmiotowy w pkt 2, który w nowym brzmieniu przewiduje możliwość uzyskania informacji o lokalu wyborczym dostosowanym do potrzeb niepełnosprawnych, zarówno przez wyborcę niepełnosprawnego, jak i przez wyborca, który najpóźniej w dniu głosowania kończy 60 lat.

Dodawany jest pkt 3a mówiący o informowaniu o warunkach bezpłatnego transportu do lokalu obwodowej komisji wyborczej.

Z kolei zmiany w § 2 i 3 mają charakter porządkujący – wyrazy „wyborcy

niepełnosprawnemu” zmienia się na „wyborcy”.

Art. 37b

Nowe brzmienie art. 37b § 1 to zmiana wynikająca z rozszerzenia zakresu podmiotowego określonego w art. 37a Kodeksu wyborczego. Obowiązek PKW zamieszczania na stronie internetowej portalu informacji o uprawnieniach przysługujących wyborcom zostaje rozszerzony do wszystkich wyborców, o których mowa w art. 37a § 1, a więc obejmuje nie tylko uprawnienia przysługujące wyborcę niepełnosprawnego (jak dotychczas), ale także uprawnienia przysługujące wyborcy, który w dniu głosowania ukończył 60 lat.

Art. 37c

Zmiana ma charakter wynikowy. W § 1 skreśla się wyraz „niepełnosprawnych”, rozszerza się więc obowiązek umieszczania obwieszczeń wyborczych w sposób dostępny dla wszystkich wyborców o ograniczonej sprawności ruchowej. Z kolei w § 2 wyrazy „wyborcy niepełnosprawnemu” zastępuje się wyrazami „wyborcy, o którym mowa w art. 37a § 1”, co oznacza, że członek obwodowej komisji wyborczej będzie obowiązany przekazać ustnie treść obwieszczeń wyborczych w zakresie informacji o komitetach wyborczych biorących udział w wyborach oraz zarejestrowanych kandydatach i listach kandydatów także na prośbę wyborcy, który w dniu głosowania ukończył 60 lat.

Art. 37d

Uchyła się cały przepis art. 37d regulujący czynności informacyjne komisarza. tj. przekazywanie informacji o terminie wyborów, godzinach głosowania, sposobie głosowania oraz warunkach ważności głosu w danych wyborach, a także o możliwości głosowania korespondencyjnego i głosowania przez pełnomocnika.

Art. 37e

Proponowany przepis uprawnia wyborcę niepełnosprawnego o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, oraz wyborcę, który najpóźniej w dniu głosowania kończy 60 lat, do skorzystania z bezpłatnego transportu z miejsca zamieszkania, pod którym ujęty jest dany wyborca w spisie wyborców, z miejsca podanego we wniosku o dopisanie do spisu wyborców w danej gminie, o którym mowa w art. 28 § 1 Kodeksu wyborczego, albo z miejsca pobytu w przypadku głosowania na podstawie zaświadczenia, o którym mowa w art. 32 § 1 Kodeksu wyborczego, do lokalu wyborczego właściwego dla obwodu głosowania w dniu głosowania.

Transport do lokalu wyborczego zapewnia wójt gminy, w której w dniu wyborów nie funkcjonuje transport publiczny (nie uwzględniając przewozu, który wójt organizuje w dniu wyborów zgodnie z projektowanym art. 37f § 1). Zamiar skorzystania z bezpłatnego transportu należy zgłosić do 15 dnia przed dniem wyborów wyborca. W przypadku wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej albo wyborów wójta wyborca może zgłosić zamiar skorzystania z prawa do transportu do lokalu wyborczego także do 5 dnia przed dniem ponownego głosowania

Zgłoszenie może być dokonane ustnie, pisemnie lub w formie elektronicznej. Zamieścić w nim należy dane identyfikujące wyborcę i umożliwiające kontakt oraz transport, tj.:

- nazwisko i imię (imiona),
- numer ewidencyjny PESEL wyborcy,
- oznaczenie miejsca zamieszkania, czasowego przebywania lub pobytu,
- oznaczenie wyborów, których dotyczy zgłoszenie,
- dane kontaktowe wyborcy w postaci numeru telefonu lub adresu poczty elektronicznej wyborcy.

Konieczne jest również, w przypadku wyborców niepełnosprawnych, złożenie oświadczenia o stopniu niepełnosprawności i ważności orzeczenia wskazującego ów stopień.

W przypadku wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej albo wyborów wójta (czyli wyborów, które mogą mieć dwie tury głosowania) zgłoszenie zamiaru skorzystania z prawa do transportu do lokalu wyborczego dotyczy również ponownego głosowania. Projekt przewiduje możliwość wycofania swojego zgłoszenia, nie później niż do 2 dnia przed dniem ponownego głosowania. Wycofanie zgłoszenia może być dokonane ustnie, pisemnie lub w formie elektronicznej.

Obowiązek informacyjny o terminie transportu w dniu głosowania spoczywa na wójcie. Wójt musi poinformować o szczegółach transportu najpóźniej na 3 dni przed dniem wyborów.

Art. 37f

Projektowany przepis stanowi kolejne *novum* w prawie wyborczym, które ma na celu zwiększenie dostępności lokali wyborczych dla wyborców, a więc jest rozwiązaniem profrekwencyjnym. Zgodnie z projektowanym art. 37f wójt gminy wiejskiej lub wiejsko-miejskiej zapewnia bezpłatny przewóz pasażerski (w postaci transportu publicznego) w celu wzięcia udziału w głosowaniu dla wyborców ujętych w spisie wyborców w stałym obwodzie

głosowania położonym na obszarze danej gminy, jeżeli w ramach tej gminy nie funkcjonuje w dniu wyborów publiczny transport zbiorowy lub jeżeli najbliższy przystanek komunikacyjny funkcjonującego na terenie gminy transportu zbiorowego oddalony jest o ponad 1,5 km od lokalu wyborczego.

Przewóz jest dla wyborców bezpłatny, a przy jego planowaniu uwzględnia się wszystkie miasta, osiedla, wsie, osady, kolonie i przysiółki położone w obrębie stałego obwodu głosowania. Przepis wyraźnie przewiduje, że przystanki komunikacyjne na trasie tego transportu ustalane są w każdym mieście, osiedlu, wsi, osadzie, kolonii i przysiółku, w których mieszka co najmniej 5 wyborców ujętych w spisie wyborców w danym stałym obwodzie głosowania. W dniu wyborów muszą odbyć się co najmniej dwa pełne kursy zapewnianego przez wójta bezpłatnego transportu w godzinach głosowania w odstępie co najmniej 4 godzin, liczonych od momentu zakończenia kursu.

Wójt najpóźniej do 10 dnia przed wyborami podaje do publicznej wiadomości przez umieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w sposób zwyczajowo przyjęty w danej gminie informację o organizacji gminnego przewozu pasażerskiego

Zadanie bezpłatnego przewozu pasażerskiego może być realizowane w ramach porozumień międzygminnych.

Art. 37g

Dodawany przepis stanowi, że zadania związane z zapewnieniem bezpłatnego transportu na wybory wyborcom niepełnosprawnym i co najmniej 60-letnim oraz bezpłatnego przewozu pasażerskiego osób w celu wzięcia udziału w głosowaniu na terenie gminy jest zadaniem z zakresu administracji rządowej, które finansuje wojewoda. Omawiane czynności nie są ściśle związane z działaniem wyborczym, ale są specyficznym zadaniem z zakresu transportu zbiorowego. Oczywiście transport zbiorowy jest zadaniem własnym gminy (finansowany przez gminę), ale w przypadku wyborów transport do lokalu wyborczego zapewniany przez wójta, w związku ze stosowaniem wprowadzanego *lex specialis*, uważany będzie za zadanie zleczone z zakresu administracji publicznej w celu jego centralnego sfinansowania. Przepis wyłącza stosowanie art. 123 i 124 Kodeksu wyborczego w kontekście zapewnienia bezpłatnego transportu.

Art. 39

Nowe brzmienie § 5 rozszerza możliwość późniejszego rozpoczęcia głosowania, o ile nie będzie to miało wpływu na możliwość sprawnego oddania głosu przez wszystkich

uprawnionych wyborców, na wszystkie odrębne obwody głosowania i obwody głosowania utworzone na polskich statkach morskich. Dotychczas było to możliwe tylko w obwodach głosowania utworzonych w zakładach leczniczych i domach pomocy społecznej.

Art. 42

W myśl zmiany proponowanej w § 3, w momencie rozpoczęcia głosowania aż do jego zakończenia w lokalu wyborczym muszą być równocześnie obecni członkowie obwodowej komisji wyborczej w liczbie stanowiącej co najmniej 1/2 jej pełnego składu, w tym przewodniczący komisji lub jego zastępca. W poprzednim stanie prawnym było to 2/3 pełnego składu komisji.

Z kolei zmiana wprowadzana w § 5 ma charakter wynikowy; w związku z likwidacją podziału obwodowych komisji wyborczych na ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie i ustalenia wyników głosowania w obwodzie, a także wprowadzeniem art. 103c.

Art. 42 Kodeksu wyborczego przewiduje, że mężowie zaufania oraz obserwatorzy społeczni mogą rejestrować czynności obwodowej komisji wyborczej od momentu sprawdzenia urny do podpisania protokołu. Dodawany § 6a reguluje tryb przekazywania materiałów do ministra właściwego ds. informatyzacji przy użyciu usługi elektronicznej udostępnionej przez tego ministra oraz określa, że materiały muszą być przechowywane do momentu stwierdzenia ważności wyborów i udostępniane na wniosek sądu właściwego do rozpatrywania protestów wyborczych. Z kolei § 6b ma charakter uzupełniający względem § 6a i odnosi się do przetwarzania wizerunków osób widocznych na materiałach.

Art. 50

Zmiana proponowana w § 2 doprecyzowuje, że obserwatorzy międzynarodowi nie uzyskają prawa do diety oraz prawa do urlopu, które projekt przewiduje względem mężów zaufania.

Art. 51

Uchylenie § 3 sprawia, iż obywatel polski stale zamieszkujący za granicą nie będzie miał możliwości zagłosowania w dowolnej komisji w kraju na podstawie paszportu, o ile przedstawi dokumenty wskazujące na to, że stale zamieszkuje za granicą. Przepis ten budził wiele wątpliwości pod kątem wymaganej dokumentacji i mógł być wykorzystywany do nadużyć.

Art. 53b

Zmiana w § 1 umożliwia zgłoszenie zamiaru głosowania korespondencyjnego przez wyborcę komisarzowi wyborczemu do 13 dnia przed dniem wyborów, a nie, jak dotychczas, do 15 dnia. Termin do 5 dnia przed dniem wyborów dla wyborcy podlegającemu w dniu głosowania obowiązkowej kwarantannie, izolacji lub izolacji w warunkach domowych nie ulega zmianie.

Dodawany § 1a uwzględnia sytuację, gdy wyborca rozpoczął kwarantannę, izolację lub izolację w warunkach domowych i w związku z tym nie mógł zgłosić zamiaru głosowania korespondencyjnego w przewidzianym terminie, co do tej pory nie było przedmiotem regulacji Kodeksu wyborczego. W związku z tym wyborca, który rozpoczął podleganie obowiązkowej kwarantannie, izolacji lub izolacji w warunkach domowych po terminie 13 dnia przed dniem wyborów, może zgłosić zamiar głosowania korespondencyjnego do 2 dnia przed dniem wyborów.

Proponowane zmiany usuwają także możliwość zgłoszenia zamiaru głosowania korespondencyjnego za pomocą telefaksu, jako że forma ta przestała funkcjonować w obecnych realiach społecznych. Ponadto umożliwiają zgłoszenie zamiaru głosowania korespondencyjnego osobie niepełnosprawnej lub podlegającej obowiązkowej kwarantannie, izolacji lub izolacji w warunkach domowych również telefonicznie.

Art. 55

Nowe brzmienie § 1 stanowi, że pełnomocnikiem do głosowania może być tylko osoba wpisana do rejestru wyborców lub spisu wyborców w tej samej gminie (wcześniej przepisy stanowiły, że pełnomocnikiem może być tylko osoba wpisana do rejestru wyborców).

Art. 56

Zmiana ma charakter wynikowy. Dotyczy wniosku o akt pełnomocnictwa do głosowania. Nowe brzmienie art. 56 § 3 pkt 3 wskazuje, że w przypadku gdy osoba mająca być pełnomocnikiem jest wpisana do spisu wyborców (ale nie do rejestru wyborców) w tej samej gminie co udzielający pełnomocnictwa do głosowania, do wniosku o akt pełnomocnictwa do głosowania nie załącza kopii zaświadczenia o prawie do głosowania wydanego osobie mającej być pełnomocnikiem (do tej pory wymóg ten dotyczył każdego przypadku, gdy osoba mająca być pełnomocnikiem nie była wpisana do rejestru wyborców w tej samej gminie co udzielający pełnomocnictwa do głosowania).

Wprowadzane są także regulacje dotyczące wydania dwóch aktów pełnomocnictwa do głosowania w przypadku wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej oraz wyborach wójta (a więc

wyborów, w których mogą odbyć się dwie tury): jeden dotyczący głosowania w dniu pierwszego głosowania oraz drugi dotyczący głosowania w dniu ponownego głosowania. W przypadku tych wyborów po dniu pierwszego głosowania, a przed ponownym głosowaniem, sporządza się akt pełnomocnictwa dotyczący głosowania w dniu ponownego głosowania.

Art. 69

Proponowana zmiana wynika z likwidacji podziału obwodowych komisji wyborczych na ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie i ustalenia wyników głosowania w obwodzie.

W nowym brzmieniu § 1 za ustalenie wyników głosowania w obwodzie będzie obwodowa komisja wyborcza. Uchylany § 3 zastępowany jest nowym brzmieniem § 1.

W myśl dodawanego § 3b niedopuszczalne jest wykonywanie czynności związanych z ustaleniem wyników głosowania przez grupy członków obwodowych komisji wyborczych lub przez pojedynczych jej członków oddzielnie lub tworzenie z członków obwodowych komisji wyborczych grup roboczych, które wykonywałyby oddzielnie czynności po zakończeniu głosowania.

Zgodnie z nowym § 3c szczegółowy tryb wykonywania czynności związanych z ustaleniem wyników głosowania określi Państwowa Komisja Wyborcza.

Art. 70.

Proponowana zmiana wynika z likwidacji podziału obwodowych komisji wyborczych na ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie i ustalenia wyników głosowania w obwodzie. W związku z powyższym nie będzie już zachodziła potrzeba sporządzania protokołu przekazania.

Art. 71

Zmiana w § 1 wynika z likwidacji podziału obwodowych komisji wyborczych na ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie i ustalenia wyników głosowania w obwodzie.

Z kolei dodawany § 1b doprecyzowuje, że przed ustaleniem przez obwodową komisję wyborczą ważności karty do głosowania, ważności głosu, oddania głosu na daną listę lub na danego kandydata, każda z kart do głosowania jest okazywana wszystkim obecnym członkom obwodowej komisji wyborczej.

Art. 89

Uchyła się § 3, zgodnie z którym pełnomocnikiem wyborczym lub pełnomocnikiem finansowym mogła być osoba wchodząca w skład komitetu wyborczego.

Art. 92

Nowe brzmienie art. 92 dotyczy nazewnictwa komitetów wyborczych. Przepis wskazuje, jak konstruować nazwy poszczególnych komitetów wyborczych, ze wskazaniem, jakie elementy powinna zawierać nazwa odpowiedniego komitetu wyborczego.

Art. 92a

Dodawany art. 92a dookreśla używanie skrótów komitetów wyborczych. Przepis określa wszystkie elementy skrótów, ich pożądane cechy oraz maksymalną długość.

Art. 97

Nowe brzmienie art. 97 określa procedurę i działania właściwych organów i pełnomocnika w przypadku, gdy zawiadomienie związane z rejestracją komitetu wyborczego wykazuje wady. Nie zmienia się termin, który ma właściwy organ wyborczy na wezwanie pełnomocnika wyborczego do usunięcia wad. Jednak sam termin na usunięcie wad został skrócony z 3 na 2 dni od daty podania do publicznej wiadomości informacji o wadach zawiadomienia.

Art. 102

Proponowana zmiana nakłada na pełnomocnika wyborczego obowiązek poinformowania organu wyborczego o adresie strony internetowej, na której komitet wyborczy umieszcza informacje określone w Kodeksie wyborczym w terminie 3 dni od dnia upływu terminu na zgłoszenie do rejestracji list kandydatów lub kandydata. W porównaniu do poprzedniego stanu prawnego termin uległ zmianie (wydłużeniu) z 7 dni od przyjęcia przez właściwy organ wyborczy zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego.

Wprowadzana jest także zmiana w wyłączeniu. W myśl nowego brzmienia § 3 obowiązek ten nie będzie dotyczył komitetów wyborczych, które zgłaszają wyłącznie listę lub listy kandydatów na radnych do rady gminy w jednej gminie do 20 000 mieszkańców oraz w przypadku wyborów na wójta w gminie do 20 000 mieszkańców (dotychczas wyjątek nie dotyczył komitetów wyborczych, które zgłaszają kandydata lub kandydatów wyłącznie do rady gminy lub rady powiatu).

Art. 103

Zmiany proponowane w tej jednostce redakcyjnej (dodawane § 2a, 2b i 3a) przewidują wprowadzenie listy pełnomocników wyborczych, listy mężów zaufania oraz zasad ich wyznaczania. Listę pełnomocników wyborczych lub osób przez nich upoważnionych oraz listę komisji wyborczych, do których mają oni prawo wyznaczać mężów zaufania, ogłasza

Państwowa Komisja Wyborcza w Biuletynie Informacji Publicznej.

Pełnomocnik wyborczy lub osoba przez niego upoważniona, wpisany na listę, wyznacza, na formularzu opatrzonym kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, wysyłanym przy użyciu usługi elektronicznej udostępnionej przez ministra właściwego do spraw informatyzacji, po uwierzytelnieniu wnioskodawcy, osobę spełniającą określone warunki na męża zaufania do właściwej komisji wyborczej,

Osoba wskazana na męża zaufania składa do komisji wyborczej, do której została wyznaczona, na formularzu opatrzonym kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, wysyłanym przy użyciu usługi elektronicznej udostępnionej przez ministra właściwego do spraw informatyzacji, po uwierzytelnieniu wnioskodawcy, oświadczenie o przyjęciu tej funkcji.

Przedmiotowa materia nie była wcześniej regulowana w Kodeksie Wyborczym.

Art. 103aa

Wprowadzany przepis przyznaje mężom zaufania wyznaczonym do obwodowych komisji wyborczych dietę w wysokości 50% zryczałtowanej diety członków obwodowych komisji wyborczych. Dieta będzie wypłacana wyłącznie tym mężom zaufania, którzy obserwowali głosowanie przez co najmniej 5 godzin i obserwowali cały przebieg ustalania wyników głosowania do momentu przekazania protokołu głosowania.

Przewodniczący obwodowej komisji wyborczej ma obowiązek prowadzić ewidencję czasu przebywania mężów zaufania w lokalu wyborczym i wydawać zaświadczenia, które są podstawą do wypłaty mężom zaufania. Diety wypłacane są przez wójta po złożeniu przez mężów zaufania we właściwym urzędzie gminy wniosku o wypłatę diety wraz z zaświadczeniem albo jego uwierzytelnioną kopią w terminie 30 dni roboczych od dnia złożenia wniosku.

Wniosek składany przez mężów zaufania w celu wypłaty diety zawiera następujące dane:

- imię i nazwisko wnioskodawcy,
- adres zameldowania oraz adres do korespondencji, jeśli jest inny niż adres zameldowania,
- numer konta bankowego, na który przelana ma być dieta albo wskazanie, że wnioskuje o wypłatę diety w gotówce,
- numer PESEL,
- oznaczenie obwodowej komisji wyborczej, przy której wykonywał obowiązki męża zaufania,
- oznaczenie właściwego urzędu skarbowego.

Art. 103ba

Na mocy tego przepisu mężowi zaufania w związku z wykonywaniem jego zadań przy obwodowej komisji wyborczej przysługuje zwolnienie od pracy na dzień głosowania oraz liczenia głosów, a także na dzień następujący po dniu, w którym zakończono liczenie głosów, z zachowaniem prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego oraz uprawnień ze stosunku pracy.

Mężowie zaufania w razie zamiaru skorzystania ze zwolnienia od pracy są obowiązani, co najmniej na 3 dni przed przewidywanym terminem nieobecności w pracy, uprzedzić, w formie pisemnej, pracodawcę o przyczynie i przewidywanym okresie nieobecności w pracy, a następnie, nie później niż następnego dnia po upływie okresu nieobecności w pracy, dostarczyć pracodawcy zaświadczenie usprawiedliwiające nieobecność w pracy wykonywaniem zadań męża zaufania. Zaświadczenie wydaje przewodniczący obwodowej komisji wyborczej. W związku z nowo wprowadzаныmi uprawnieniami mężów stanu wyłączono stosowanie przepisów o diecie i urlopie mężów stanu do obserwatorów międzynarodowych i obserwatorów społecznych (zmiany w projektowanych art. 50 i art. 103c).

Art. 103c

Projektowana zmiana wprowadza listę stowarzyszeń i fundacji, które mogą wyznaczać obserwatorów społecznych. Listę stowarzyszeń i fundacji oraz listę komisji wyborczych, do których mają prawo wyznaczać obserwatorów społecznych, ogłasza Państwowa Komisja Wyborcza w Biuletynie Informacji Publicznej.

Stowarzyszenie lub fundacja wpisana na listę będzie wyznaczać obserwatorów społecznych na formularzu opatrzonym kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym osoby upoważnionej do reprezentowania stowarzyszenia lub fundacji wysyłanym przy użyciu usługi elektronicznej udostępnionej przez ministra właściwego do spraw informatyzacji.

Osoba wskazana na obserwatora społecznego oświadczenie o przyjęciu tej funkcji składa do komisji wyborczej, do której została wyznaczona, na formularzu opatrzonym kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym wysyłanym przy użyciu usługi elektronicznej udostępnionej przez ministra właściwego do spraw informatyzacji, po uwierzytelnieniu wnioskodawcy.

Art. 106

Wprowadza zmiany w zakresie zasad prowadzenia agitacji wyborczej.

Projektowany § 1 stanowi, że agitację może prowadzić każdy komitet wyborczy i każdy

wyborca bez uzyskaniu pisemnej zgody pełnomocnika wyborczego.

Kwestia zbierania podpisów w celu zgłoszenia kandydatów, która dotychczas była regulowana w § 1, stała się przedmiotem odrębnej jednostki redakcyjnej, tj. § 1a. W nowym stanie prawnym będzie to nadal możliwe po uzyskaniu pisemnej zgody pełnomocnika wyborczego.

Podpisy będzie można zbierać w miejscu, czasie i w sposób wykluczający stosowanie jakichkolwiek nacisków zmierzających do ich wymuszenia. Zmiana wprowadzana w § 2 ma charakter wynikowy (odesłanie do § 1a, a nie § 1).

Art. 127

Dodawana jest kolejna przesłanka, która uniemożliwia pełnienie roli pełnomocnika finansowego. Zgodnie z § 2 pkt 1 pełnomocnikami finansowymi nie mogą być wszyscy kandydaci w wyborach.

Art. 134

Zmiana ma charakter porządkujący; nie odnosi się do maksymalnej sumy wpłat polskiego obywatela na rzecz danego komitetu wyborczego. W dotychczasowym stanie prawnym nie mogła przekraczać 15-krotności minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r. poz. 2207), obowiązującego w dniu poprzedzającym dzień ogłoszenia aktu o zarządzeniu wyborów. W proponowanym brzmieniu nie może przekraczać 15-krotności minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów, obowiązującego w dniu poprzedzającym dzień ogłoszenia aktu o zarządzeniu wyborów.

Art. 135

Dodawany § 1a reguluje limity wydatków na agitację wyborczą, doprecyzowując, że w przypadku wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej oraz w wyborach wójta limit obejmuje łącznie wydatki poniesione przed pierwszym głosowaniem i przed ponownym głosowaniem.

Art. 138

Zmieniane zdanie pierwsze w § 2 dotyczy nadwyżki środków pozyskanych na cele kampanii wyborczej dotyczących koalicyjnych komitetów wyborczych. Koalicyjny komitet wyborczy przekazuje ją na fundusze wyborcze partii wchodzących w skład koalicji wyborczej w proporcji odpowiadającej proporcji wpłat środków finansowych dokonanych przez poszczególne partie, które zawiązały koalicję wyborczą, na rzecz komitetu wyborczego tworzonego przez tę koalicję. W poprzednim brzmieniu przedmiotowe fundusze były przekazywane na fundusze wyborcze partii wchodzących w skład koalicji wyborczej w proporcji ustalonej w umowie koalicyjnej, a w razie braku stosownych postanowień w umowie – na rzecz

organizacji pożytku publicznego.

Art. 140

Zmiana wprowadzana w § 1 pkt 2 jest analogiczna do zmiany proponowanej w art. 135.

Z kolei zmiana w § 5 dotyczy wyłączenia od prowadzenia tego rejestru, które dotyczy komitetów wyborczych, które zgłaszają wyłącznie listę lub listy kandydatów na radnych do rady gminy w jednej gminie do 20 000 mieszkańców oraz wyborów wójta przed upływem kadencji w gminie do 20 000 mieszkańców. Dotychczas wyłączenie odnosiło się do komitetów wyborczych, które zgłaszają kandydata lub kandydatów wyłącznie do rady gminy lub rady powiatu.

Art. 141

Zmiana dotyczy doprecyzowania zakazu prowadzenia i finansowania działalności na rzecz upowszechniania celów programowych partii politycznej od dnia przyjęcia odpowiedniego zawiadomienia przez właściwy organ wyborczy, w przypadku, gdy partia polityczna samodzielnie utworzyła komitet wyborczy lub wchodzi w skład koalicji wyborczej (bo prowadzi kampanię wyborczą). W poprzednim brzmieniu partia mogła prowadzić i finansować jedynie agitacji wyborczej na rzecz upowszechniania celów programowych partii politycznej.

Art. 142

Proponowane zmiany w § 2 i 3 dotyczą sprawozdania finansowego komitetu wyborczego i mają charakter terminologiczny. Przepis określa, że do sprawozdania finansowe przedkładanego Państwowej Komisji Wyborczej dołącza się sprawozdanie biegłego rewidenta (dotychczas sprawozdanie zawierające opinię biegłego rewidenta).

Podobny charakter ma zmiana w § 5 i 6.

W § 7 zawarto nowe upoważnienie, w myśl którego minister właściwy do spraw finansów publicznych, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, określi, w drodze rozporządzenia, wzór sprawozdania finansowego, wykaz rodzajów dokumentów, jakie należy załączyć do sprawozdania finansowego, sposób przekazania, w tym również w formie elektronicznej, organom wyborczym tego sprawozdania oraz dokumentów do niego załączonych, w szczególności: 1) zakres danych zawartych w sprawozdaniu, 2) sposób prezentacji danych zawartych w sprawozdaniu, 3) sposób sporządzania sprawozdania, w tym wykazów, o których mowa w tym sprawozdaniu – mając na względzie ich przejrzystość i czytelność. Dotychczasowe upoważnienie ustawowe stanowiło, że rozporządzenie określało wzór sprawozdania finansowego oraz szczegółowy zakres zawartych w nim informacji, a także wykaz rodzajów dokumentów, jakie należy załączyć do sprawozdania, tak aby umożliwiły

weryfikację podanych w sprawozdaniu informacji.

Art. 143

Zgodnie z nowym brzmieniem zdania drugiego w § 3 komisarz będzie podawał do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej informacje o miejscu, czasie i sposobie udostępniania sprawozdań finansowych. W poprzednim brzmieniu sprawozdania finansowe przedkładane komisarzowi wyborczemu były udostępniane przez niego na wniosek zainteresowanych podmiotów. Komisarz wyborczy podawał do publicznej wiadomości, w formie komunikatu w dzienniku o zasięgu co najmniej wojewódzkim, informację o miejscu, czasie i sposobie ich udostępniania do wglądu.

Art. 150

Proponowana zmiana określa w § 5 wysokość dotacji podmiotowej przysługującej partii politycznej wchodzącej w skład koalicji wyborczej w wyborach do Sejmu i Senatu. Będzie ona ustalana, dzieląc otrzymaną dotację między partie wchodzące w skład koalicji w proporcjach odpowiadających proporcji wpłat środków finansowych dokonanych przez poszczególne partie, które zawiązały koalicję wyborczą, na rzecz komitetu wyborczego tworzonego przez tę koalicję. Dotychczas była ona ustalana w umowie zawiązującej koalicję wyborczą. Proporcje określone w tej umowie nie mogły być zmienione. Jeżeli partie polityczne wchodzące w skład koalicji wyborczej nie określiły w umowie zawiązującej koalicję proporcji, to należną koalicji dotację podmiotową każdej z partii politycznych wypłaca się w równych częściach.

Art. 151

W § 4 określono wysokość dotacji podmiotowej przysługującej partii politycznej wchodzącej w skład koalicji wyborczej w wyborach do Parlamentu Europejskiego. Będzie ona ustalana, dzieląc wysokość dotacji podmiotowej między partie wchodzące w skład koalicji w proporcjach odpowiadających proporcji wpłat środków finansowych dokonanych przez poszczególne partie, które zawiązały koalicję wyborczą, na rzecz komitetu wyborczego tworzonego przez tę koalicję. W poprzednim stanie prawnym wysokość dotacji ustalało się, dzieląc kwotę obliczoną między partie wchodzące w skład koalicji w proporcjach określonych w umowie zawiązującej koalicję wyborczą. Proporcje określone w tej umowie nie mogły być zmienione. Jeżeli partie polityczne wchodzące w skład koalicji wyborczej nie określiły w umowie zawiązującej koalicję proporcji, to należną dotację podmiotową każdej z partii wypłacało się w równych częściach.

Art. 154

Nowe brzmienie otrzymuje § 4, który określa uprawnienia członków obwodowej komisji wyborczej w związku z wykonywaniem przez nich zadań. Dotychczas członkowi obwodowej

lub terytorialnej komisji wyborczej w związku z wykonywaniem zadań przysługiwało do 5 dni zwolnienia od pracy z zachowaniem prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego oraz uprawnień ze stosunku pracy, z wyjątkiem prawa do wynagrodzenia.

Wprowadzone zmiany rozszerzają uprawnienia członków obwodowej lub terytorialnej komisji wyborczej o:

1) zwolnienie od pracy na dzień głosowania oraz liczenia głosów, a także na dzień następujący po dniu, w którym zakończono liczenie głosów, z zachowaniem prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego oraz uprawnień ze stosunku pracy,

2) 5 dni zwolnienia od pracy z zachowaniem prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego oraz uprawnień ze stosunku pracy, z wyjątkiem prawa do wynagrodzenia.

Zgodnie z dodawanym § 4a członkowie obwodowej lub terytorialnej komisji wyborczej w razie zamiaru skorzystania ze zwolnienia od pracy są obowiązani, co najmniej na 3 dni przed przewidywanym terminem nieobecności w pracy, uprzedzić, w formie pisemnej, pracodawcę o przyczynie i przewidywanym okresie nieobecności w pracy, a następnie, nie później niż następnego dnia po upływie okresu nieobecności w pracy, dostarczyć pracodawcy zaświadczenie usprawiedliwiające nieobecność w pracy wykonywaniem zadań komisji.

Zaświadczenie, które usprawiedliwia nieobecność w pracy członka obwodowej lub terytorialnej komisji wyborczej zawiera: 1) imię i nazwisko osoby wchodzącej w skład danej komisji; 2) wskazanie podstawy prawnej zwolnienia od pracy; 3) przyczynę i czas nieobecności w pracy.

Zaświadczenie musi być opatrzone pieczęcią obwodowej lub terytorialnej komisji wyborczej oraz podpisane przez przewodniczącego komisji, a dla przewodniczącego komisji przez jego zastępcę. Zaświadczenie jest sporządzane w dwóch egzemplarzach, z których jeden otrzymuje zainteresowany członek komisji, a drugi pozostaje w dokumentacji komisji.

Uchylenie pkt 3 w § 7 ma charakter wynikowy.

Art. 160

Zmiana wprowadzana w § 1 pkt 9a wydłuża termin na skierowanie przystępnej informacji o sposobie głosowania i warunkach ważności głosu do możliwie największej liczby wyborców z wykorzystaniem strony internetowej Państwowej Komisji Wyborczej i za pośrednictwem środków masowego przekazu w okresie 13 dni (wcześniej było 14 dni) przed dniem wyborów.

Art. 166

Proponowana zmiana dodaje kolejną przesłankę, która skutkuje wygaśnięciem funkcji komisarza wyborczego. W myśl dodawanego w § 7 pkt 2a funkcja komisarza wyborczego wygasa także w przypadku ukończenia przez niego 70 lat.

Art. 170

Proponuje się nowy sposób wyłaniania składu okręgowej komisji wyborczej.

Zgodnie z nowym brzmieniem § 1 w skład okręgowej komisji wyborczej wchodzi od 4 do 10 członków powołanych spośród osób mających wykształcenie wyższe prawnicze oraz dających rękojmię należytego pełnienia tej funkcji, a także z urzędu, jako jej przewodniczący, komisarz wyborczy. W skład komisji nie może być powołana osoba, która ukończyła 70 lat. W poprzednim stanie prawnym w skład okręgowej komisji wyborczej wchodziło od 4 do 10 sędziów oraz z urzędu, jako jej przewodniczący, komisarz wyborczy. W skład komisji może być także powołany sędzia w stanie spoczynku, który nie ukończył 70 lat.

W związku z powyższym okręgową komisję wyborczą powoływać będzie Państwowa Komisja Wyborcza na wniosek komisarza wyborczego właściwego dla miejscowości będącej siedzibą komisji (a nie, jak w poprzednim brzmieniu przepisu, Ministra Sprawiedliwości) najpóźniej w 48 dniu przed dniem wyborów.

W myśl § 3 członek okręgowej komisji wyborczej nie może:

1) należeć do partii politycznych ani prowadzić działalności publicznej niedającej się pogodzić z pełnioną funkcją;

2) być skazany prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Z kolei zgodnie z § 4 w razie braku możliwości pełnienia funkcji przewodniczącego komisji przez komisarza wyborczego komisja wybiera przewodniczącego ze swojego grona. W poprzednim brzmieniu przepisu w takim wypadku Minister Sprawiedliwości zgłaszał do składu komisji jednego sędziego więcej.

Art. 171.

Zmiany mają charakter porządkujący i dotyczą wygaśnięcia członkostwa w okręgowej komisji wyborczej oraz jego przyczyn. Dodawany w § 1 pkt 2a stanowi, że członkostwo w komisji wygasa w przypadku złamania zakazów, o których mowa w art. 170 § 3, tj. przynależności do partii politycznych, prowadzenia działalności publicznej niedającej się pogodzić z pełnioną funkcją, skazania prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Z kolei nowe brzmienie § 2 pkt stanowi, że członek okręgowej komisji wyborczej jest odwoływany na uzasadniony wniosek komisarza wyborczego (dotychczas Ministra Sprawiedliwości) w odniesieniu do zgłoszonego przez niego członka komisji.

Art. 174

Projektowane zmiany w § 1 dotyczą składu rejonowej komisji wyborczej. Zgodnie z

proponowanym brzmieniem w skład rejonowej komisji wyborczej będzie wchodzić 4 członków powołanych spośród osób mających wykształcenie wyższe prawnicze oraz dających rękojmię należytego pełnienia tej funkcji, a także z urzędu, jako jej przewodniczący, komisarz wyborczy. W skład komisji nie może być powołana osoba, która ukończyła 70 lat. Przepis w obecnym brzmieniu wymaga, aby członkowie rejonowej komisji wyborczej byli sędziami. Proponowane brzmienie przepisu odchodzi o tych założeń. Niezmiennie jednak w skład komisji będzie mógł być także powołany sędzia w stanie spoczynku, który nie ukończył 70 lat.

Art. 178

Nowe brzmienie § 2 wprowadzana zmiany w składach terytorialnych komisji wyborczych. Zgodnie z proponowanym brzmieniem przepisu skład terytorialnej komisji wyborczej (obecnie 9 osób) wchodzi:

- 1) 9 osób w jednostkach samorządu terytorialnego do 20 000 mieszkańców,
- 2) 11 osób w jednostkach samorządu terytorialnego do 100 000 mieszkańców,
- 3) 13 osób w jednostkach samorządu terytorialnego do 500 000 mieszkańców,
- 4) 15 osób w jednostkach samorządu terytorialnego powyżej 500 000 mieszkańców.

Z kolei dodawany § 2a reguluje tryb powołania członków terytorialnych komisji wyborczych w sposób analogiczny do obecnie obowiązującego. Na tej podstawie terytorialną komisję wyborczą powołuje się:

1) w liczbie nieprzekraczającej 2/3 ustawowego składu komisji – po jednej osobie zgłoszonej przez każdego z pełnomocników wyborczych reprezentujących komitety wyborcze utworzone przez partie polityczne bądź koalicje partii politycznych, z których list odpowiednio w ostatnich wyborach: wybrano radnych do sejmiku województwa, z tym że kandydatów można zgłaszać tylko na obszarze województwa, na terenie którego komitet wyborczy wprowadził w ostatnich wyborach radnych do sejmiku województwa; albo wybrano posłów do Sejmu; jeżeli liczba takich komitetów wyborczych jest mniejsza niż 2/3 ustawowego składu komisji, prawo wskazania dodatkowej osoby mają pełnomocnicy komitetów wyborczych, o których mowa w pkt 2,

2) po jednej osobie zgłoszonej przez każdego z pełnomocników wyborczych reprezentujących pozostałe komitety wyborcze – z zastrzeżeniem wyjątków określonych w § 3, które odnoszą się do sytuacji, gdyby liczba członków komisji powołanych na podstawie dodawanego § 2a:

1) okazała się mniejsza niż ustawowy skład liczbowy komisji – pozostałych kandydatów do składu komisji wyłania się w drodze publicznego losowania spośród osób zgłoszonych przez wszystkich pełnomocników wyborczych; każdy z nich może zgłosić do losowania tyle osób,

ile brakuje do ustawowego składu liczbowego komisji;

2) miała być większa niż ustawowy skład liczbowy komisji – kandydatów do składu komisji, w liczbie stanowiącej różnicę między ustawowym składem liczbowym komisji a liczbą członków powoływanych na podstawie § 2a pkt 1, wyłania się w drodze publicznego losowania spośród osób zgłoszonych przez pełnomocników wyborczych; każdy z nich może zgłosić do losowania tylko jedną osobę.

Z kolei wprowadzany § 3a przewiduje, że osoba będąca kandydatem na członka terytorialnej komisji wyborczej musi posiadać bierne prawo wyborcze do Sejmu najpóźniej w dniu dokonania zgłoszenia.

Art. 182

Uchylenie art. 181a ma charakter porządkujący i wynikowy. Merytorycznie, w zakresie powoływania obwodowych komisji wyborczych, zastąpi go zmieniany art. 182.

Wydłużono termin na powołanie spośród wyborców obwodowej komisji wyborczej – najpóźniej w 20 dniu przed dniem wyborów (było: najpóźniej w 21 dniu przed dniem wyborów)

Dodawanym § 1b komisarz wyborczy będzie mógł uzupełnić skład liczbowy obwodowych komisji wyborczych w gminie, w której można spodziewać się zwiększonej liczby wyborców w porównaniu do liczby wyborców ujętych w rejestrze wyborców, z tym że liczba członków komisji nie może przekroczyć dopuszczalnego składu komisji. Uzupełnienie będzie możliwe, jeżeli wymaga tego zachowanie sprawności przebiegu głosowania.

Na podstawie § 1c Państwowa Komisja Wyborcza sporządza wykaz gmin, w których można spodziewać się zwiększonej liczby wyborców w porównaniu do liczby wyborców ujętych w rejestrze wyborców, na podstawie wniosków komisarzy wyborczych najpóźniej do 30 dnia przed dniem wyborów.

Zmiany w prowadzone w § 3 dotyczą składów obwodowych komisji wyborczych w zależności od wielkości obwodu głosowania. W związku z tym w skład obwodowych komisji wyborczych w odrębnych obwodach głosowania powołuje się:

1) 5 osób w obwodach głosowania do 100 osób (dotychczas 7 osób w obwodach głosowania do 1000 mieszkańców),

2) 7 osób w obwodach głosowania od 101 do 300 osób (dotychczas 9 osób w obwodach głosowania od 1001 do 2000 mieszkańców),

3) 9 osób w obwodach głosowania od 301 do 500 osób (dotychczas 11 osób w obwodach głosowania od 2001 do 3000 mieszkańców),

4) 11 osób w obwodach głosowania powyżej 500 osób (dotychczas 13 osób w obwodach głosowania powyżej 3000 mieszkańców).

W związku z dodawanym § 3a liczbę osób powoływanych w skład obwodowych komisji wyborczych w odrębnych obwodach głosowania ustala się na podstawie liczby osób przebywających w zakładach leczniczych, domach pomocy społecznej, zakładach karnych i aresztach śledczych oraz oddziałach zewnętrznych takich zakładów i aresztów, a także w domach studenckich lub zespołach domów studenckich, w których utworzono obwody głosowania, w dniu utworzenia w nich odrębnych obwodów głosowania.

Art. 185

Nowe brzmienie art. 185 określa zadania obwodowej komisji wyborczej:

- 1) przeprowadzenie głosowania w obwodzie,
- 2) czuwanie w dniu wyborów nad przestrzeganiem prawa wyborczego w miejscu i czasie głosowania,
- 3) ustalenie wyników głosowania w obwodzie i podanie ich do publicznej wiadomości,
- 4) przesłanie wyników głosowania do właściwej komisji wyborczej.

Art. 195

Zmiana wprowadzana w § 2 w pkt 1 lit. b wydłuża termin wykonania określonych czynności wyborczych do 34 dnia przed dniem wyborów (było: 35 dni).

Art. 204

Nowe brzmienie przepisu § 2 wydłuża czas na zawiadomienie Państwowej Komisji Wyborczej o utworzeniu komitetu w okresie od dnia ogłoszenia postanowienia o zarządzeniu wyborów do 48 dnia przed dniem wyborów (było: do 50 dnia przed dniem wyborów).

Analogiczna zmiana dotyczy utworzenia koalicyjnego komitetu wyborczego i zawiadomienia PKW o jego utworzeniu – w nowym stanie prawnym można to zrobić do 48 dnia przed dniem wyborów (było: 50 dni).

Wydłużany jest także termin na zawiadomienie o utworzeniu komitetu wyborczego do 48 dnia przed dniem wyborów (było: 50 dni).

Wykaz obywateli popierających utworzenie komitetu wyborczego musi zawierać także daty udzielenia poparcia. Dotychczas obowiązkowe były jedynie: czytelnie wpisane ich imiona, nazwiska, adresy zamieszkania, numery ewidencyjne PESEL oraz własnoręcznie złożone podpisy obywateli.

Art. 205

Zmiana polega na skróceniu czasu na wydanie orzeczenia przez Sąd Najwyższy do 2 dni w sprawie skargi na postanowienie o odmowie przyjęcia zawiadomienia o utworzenia komitetu wyborczego (było: 3 dni).

Art. 209

Zgodnie z projektowaną zmianą wyborca udzielający poparcia liście kandydatów składa podpis obok czytelnie wpisanego swojego nazwiska i imienia, adresu zamieszkania i numeru ewidencyjnego PESEL oraz daty udzielenia poparcia. Poprzednie brzmienie przepisu nie przewidywało wskazania daty udzielenia poparcia.

Art. 211

Proponowane brzmienie przepisu wydłuża czas na dokonanie zgłoszenia listy kandydatów w wyborach najpóźniej do godziny 16⁰⁰ w 39 dniu przed dniem wyborów (było: najpóźniej do godziny 24⁰⁰ w 40 dniu przed dniem wyborów).

Art. 247

Przepis dodaje kolejną przesłankę wygaśnięcia mandatu posła, tj. objęcie przez niego urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej. Zmiana reguluje także moment wygaśnięcia mandatu posła wskutek objęcia urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej.

Art. 265

Zmiana polega na tym, że w przypadku udzielenia przez wyborcę poparcia przy zgłoszeniu kandydata do Senatu należy także wpisać datę udzielenia poparcia. Do tej pory wyborca składał podpis obok czytelnie wpisanego swojego nazwiska i imienia, adresu zamieszkania, numeru ewidencyjnego PESEL.

Art. 265a

Zmiana w zdaniu drugim wydłuża termin na zgłoszenie kandydata na senatora. Zgłoszenia dokonuje się najpóźniej w 13 dniu przed dniem wyborów (było: w 15 dniu przed dniem wyborów).

Art. 279

Projektowana zmiana uzupełnia przesłanki wygaśnięcia mandatu senatora o objęcie przez niego urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej.

Dodawany jest także przepis regulujący wygaśnięcie mandatu w przypadku objęcia urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej.

Art. 283

Projektowana regulacja doprecyzowuje procedury związane z wyborami uzupełniającymi do Senatu. Dodawany jest przepis, który zobowiązuje Prezydenta Rzeczypospolitej do zarządzenia ponownych wyborów w przypadku niedokonania wyboru senatora.

W przepisie wprowadzone są także zmiany wynikowe, które są konsekwencją dodania § 1a. Przewiduje się zarządzenie wyborów w przypadku niedokonania wyboru senatora w terminie 3 miesięcy od dnia, w których nie dokonano wyboru.

Zmiana wprowadzana w § 3 także ma charakter wynikowy. Przewiduje odpowiednie stosowanie art. 194 także w przypadku zarządzenia ponownych wyborów w przypadku niedokonania wyboru Senatora.

Art. 300

Nowe brzmienie zdania pierwszego w § 2 skracza czas na rozpatrzenie skargi na odmowę przyjęcia zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego w wyborach na Prezydenta Rzeczypospolitej przez Sąd Najwyższy z 3 do 2 dni.

Art. 303

Proponowane brzmienie zdania pierwszego w § 1 wydłuża termin na zgłoszenie kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej. Dotychczas przepisy zezwalały na zgłoszenie kandydata do godziny 24⁰⁰ w 45 dniu przed dniem wyborów, a nowa regulacja wydłuża ten czas do godziny 16⁰⁰ w 44 dniu przed dniem wyborów

Z kolei zmiana w pkt 3 wskazuje, że zgłoszenie kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej musi zawierać wykaz obywateli popierających zgłoszenie, zawierający także datę udzielenia poparcia.

Art. 304

Projektowane zmiany dotyczą trybu rejestracji kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej. Zmiana proponowana w § 4 dotyczy zmiany terminu do usunięcia wskazanych wad zgłoszenia kandydata. Termin będzie wynosił 2 dni od daty podania do publicznej wiadomości informacji o wadach zgłoszenia (było: 3 dni).

Dodawany § 4a stanowi, że jeżeli liczba prawidłowo złożonych podpisów wyborców popierających zgłoszenie kandydata jest mniejsza niż wymagana, Państwowa Komisja Wyborcza wzywa pełnomocnika wyborczego do uzupełnienia wykazu podpisów, o ile nie upłynął termin zgłoszenia kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej. Uzupełnienie wykazu podpisów jest możliwe do upływu terminu zgłoszenia kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej.

Z kolei dodawany § 4b przewiduje, że jeżeli uzupełnienia wykazu podpisów nie dokonano przed upływem terminu zgłoszenia kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej, Państwowa Komisja Wyborcza postanawia o odmowie rejestracji kandydata.

Zmiana wprowadzana w § 5 ma charakter porządkujący i uwzględnia zmiany wprowadzone w § 4 i dodaniu § 4b.

Natomiast § 7 zdanie pierwsze skracza czas na wydanie orzeczenia przez Sąd Najwyższy do 2 dni w przedmiocie rejestracji kandydata (było: 3 dni).

Art. 314

Zmiany wprowadzane w § 1 w zdaniu drugim są konsekwencją likwidacji podziału na obwodowych komisji wyborczych na ds. przeprowadzenia głosowania i ds. ustalenia wyników głosowania w obwodzie.

Zmiana w § 3 polega na tym, że drugie egzemplarze protokołów, wraz ze wszystkimi dokumentami z wyborów przewodniczący, okręgowych komisji wyborczych nie będą już przekazywane także wójtom, tylko wyłącznie dyrektorom właściwych miejscowo delegatur Krajowego Biura Wyborczego.

Art. 346

Projektowany przepis wydłuża termin na uzupełnienie listy kandydatów w przypadku wcześniejszego dokonania skreśleń z listy. Zgodnie z nowym brzmieniem § 2 zdania drugiego uzupełnienia listy kandydatów dokonuje się najpóźniej w 13 dniu przed dniem wyborów (było: najpóźniej w 15 dniu).

Art. 351

Zmiana w § 6 polega na tym, że protokoły głosowania z obwodów głosowania przewodniczący rejonowej komisji wyborczej będzie przekazywał dyrektorowi delegatury Krajowego Biura Wyborczego właściwej dla siedziby komisji, a nie niezwłocznie do okręgowej komisji wyborczej.

Art. 364

Dodawany w § 1 pkt 2a wprowadza nową przesłankę utraty mandatu posła do Parlamentu Europejskiego: objęcie urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej.

Projektowany § 2b ma charakter wynikowy i stanowi, że utrata mandatu posła do Parlamentu Europejskiego następuje z chwilą złożenia wobec Zgromadzenia Narodowego przysięgi, o której mowa w art. 130 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 383

Proponowany nowy przepis § 1 pkt 5a stanowi, że wygaśnięcie mandatu radnego następuje także w przypadku objęcia urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej.

Dodaje się także § 7, który ma charakter wynikowy i reguluje moment wygaśnięcia mandatu radnego, które następuje wskutek objęcia urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej następuje z chwilą złożenia wobec Zgromadzenia Narodowego przysięgi, o której mowa w art. 130 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, co komisarz wyborczy stwierdza w drodze postanowienia, w terminie 14 dni od dnia wystąpienia przyczyny wygaśnięcia mandatu.

Art. 403

Zmiana proponowana w § 4 pkt 3 wskazuje, że do zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego załącza się wykaz obywateli zawierający datę udzielenia poparcia (do tej pory

zawierał jedynie: imiona, nazwiska, adresy zamieszkania, numery ewidencyjne PESEL i własnoręcznie złożone podpisy obywateli).

Art. 404

Proponowana zmiana § 2 skraca o jeden dzień w stosunku do obecnego stanu prawnego termin na wydanie orzeczenia przez Sąd Najwyższy do 2 dni w sprawie odmowy przyjęcia przez Państwową Komisję Wyborczą zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego.

Art. 410

Zmiany wprowadzane w § 5 wydłużają czas na przyznanie numerów kandydatom zarejestrowanym w wyborach do rad powiatów z komitetów, którzy nie zarejestrowali list w co najmniej jednym okręgu w wyborach do sejmiku województwa. Przyznanie numerów musi się odbyć najpóźniej w 20 dniu przed dniem wyborów (w obecnym stanie prawnym termin ten mijał w 21 dniu przed dniem wyborów).

Art. 420

Proponuje się zmianę podmiotu, do którego kierowana jest skarga w sprawach okręgów wyborczych. Dotychczas organem właściwym do jej rozpoznania była Państwowa Komisja Wyborcza, proponuje się sąd administracyjny. W konsekwencji od orzeczenia wojewódzkiego sądu administracyjnego przysługiwać będzie skarga kasacyjna do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Jednocześnie, w związku ze zmianami wprowadzanymi w § 1 i 2, uchylany jest § 3.

Art. 427

Nowe brzmienie § 3 przewiduje uzupełnienie listy poparcia, na której podpisują się osoby udzielające poparcie o datę udzielenia poparcia. Dotychczas udzielający poparcia wyborca na liście składał podpis obok czytelnie wpisanego jego nazwiska i imienia, adresu zamieszkania, numeru ewidencyjnego PESEL.

Art. 428

Zmiana proponowana w § 1 wydłuża o 16 godzin w stosunku do obecnego stanu prawnego termin na zgłoszenie listy kandydatów do gminnej komisji wyborczej. W proponowanym brzmieniu listy kandydatów, odrębnie dla każdego okręgu wyborczego, zgłasza się do gminnej komisji wyborczej najpóźniej w 34 dniu przed dniem wyborów do godziny 16⁰⁰ (dotychczas najpóźniej w 35 dniu przed dniem wyborów do godziny 24⁰⁰).

Art. 435

Projektowana w § 2 zmiana wydłuża o dwa dni w stosunku do obecnego stanu prawnego termin na przekazanie wójtowi obwieszczenia o zarejestrowanych listach kandydatów przekazuje się wójtowi oraz jego druk i rozplakatowanie na obszarze gminy.

Art. 436

Przedmiotem zmiany w § 4 jest wydłużenie terminu na złożenie oświadczenie o wycofaniu zgody na kandydowanie o jeden dzień w stosunku do obecnego stanu prawnego. Projektowany przepis stanowi, że złożenie go w terminie krótszym niż 13 dni przed dniem wyborów nie wywołuje skutku.

Art. 478

Proponowane brzmienie § 3 wydłuża o 16 godzin w stosunku do obecnego stanu prawnego termin na zgłaszanie kandydatów na wójta. Kandydata będzie można zgłosić najpóźniej w 24 dniu przed dniem wyborów do godziny 16⁰⁰.

Art. 483

Projektowany przepis wydłuża o dwa dni termin uzupełniania listy kandydatów w wyborach w przypadku śmierci kandydata. Uzupełnia można dokonać najpóźniej w 13 dniu przed dniem wyborów.

Art. 492

Dodawany § 1 pkt 4a dodaje przesłankę skutkującą wygaśnięciem mandatu wójta, tj. objęcie urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej.

Zmiana wprowadzona w § 2a dotycząca stwierdzenia wygaśnięcia mandatu ma charakter porządkujący i odnosi się do dodawanej w pkt 4a przesłanki.

Konsekwencją wprowadzonych regulacji jest dodawany § 6, w myśl którego wygaśnięcie mandatu wójta wskutek objęcia urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej następujące z chwilą złożenia wobec Zgromadzenia Narodowego przysięgi, o której mowa w art. 130 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 510

Zmiana wprowadzana w § 1 ma charakter zmieniający okoliczność modalną w typie czynu zabronionego. Zgodnie z projektowanym przepisem odpowiedzialności karnej będzie podlegał sprawca, który, w związku z wyborami, nie dopuszcza do wykonywania lub utrudnia dopełnienie przez biegłego rewidenta obowiązku sporządzenia sprawozdania biegłego rewidenta dotyczącego sprawozdania finansowego. Jest to zmiana wyłącznie nazwy dokumentu (w poprzednim brzmieniu: „sprawozdanie zawierające opinię biegłego rewidenta dotyczącą sprawozdania finansowego”).

Art. 513

W niniejszym przepisie zaostrzana jest kara za popełnienie przestępstwa wielokrotnego głosowania. Dotychczas sprawca czynu podlegał tylko karze grzywny, a na podstawie nowej regulacji będzie może podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia

wolności do lat 2.

Art. 516

Zmieniany przepis ma charakter wynikowy w zakresie odpowiedniego stosowania Kodeksu o postępowaniu w sprawach o wykroczenia do popełnionych wykroczeń wyborczych – uwzględnia zmiany wprowadzane projektowaną ustawą.

Zmiany w przepisach innych ustaw

• Ustawa o partiach politycznych

W związku z brakiem uregulowania zagadnienia nieprawomocnych i prawomocnych postanowień w sprawach o wpis do ewidencji partii politycznych projektowana zmiana zobowiązuje sąd do niezwłocznego przekazania tych postanowień do Państwowej Komisji Wyborczej po ich wydaniu oraz uprawomocnieniu.

Nowe brzmienie art. 34 ust. 3 rozszerza zakres przedmiotowy rozporządzenia dotyczącego informacji finansowej. W dotychczasowym brzmieniu minister właściwy do spraw finansów publicznych, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, określał wzór informacji, wraz z niezbędnymi wyjaśnieniami co do sposobu jej sporządzania i zakres zawartych w niej danych, tak aby umożliwiała w szczególności rzetelną weryfikację danych dotyczących przeznaczenia pieniędzy z subwencji, w tym z Funduszu Eksperckiego.

Zgodnie z nowym brzmieniem przepisu minister właściwy do spraw finansów publicznych, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, określi: wzór informacji, w tym również w wersji elektronicznej, zakres danych zawartych w informacji i sposób ich prezentacji, sposób sporządzenia informacji, sposób składania informacji, w tym również drogą elektroniczną i wykaz dokumentów, które należy dołączyć do informacji mając na względzie w szczególności przejrzystość i czytelność danych oraz zapewnienie możliwości rzetelnej weryfikacji danych dotyczących przeznaczenia pieniędzy z subwencji, w tym z Funduszu Eksperckiego.

Uchylenie art. 34 ust. 4a ma charakter wynikowy (w związku ze zmianą art. 34 ust. 3) – materia regulowana w tym przepisie została przeniesiona do rozporządzenia – sposób składania informacji, w tym również drogą elektroniczną.

Ustawa wydłuża termin na opublikowanie informacji finansowej przez Państwową Komisję Wyborczą do 30 od dnia złożenia jej Państwowej Komisji Wyborczej.

Zmiana proponowana w art. 38 ust. 2 rozszerza zakres przedmiotowy rozporządzenia. Zgodnie z nowym brzmieniem tego przepisu minister właściwy do spraw finansów

publicznych, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór sprawozdania, w tym również w wersji elektronicznej,
- 2) zakres danych zawartych w sprawozdaniu i sposób ich prezentacji,
- 3) sposób sporządzenia sprawozdania, w tym wykazów, o których mowa w tym sprawozdaniu,
- 4) sposób składania sprawozdania, w tym również drogą elektroniczną,
- 5) wykaz dokumentów, które należy dołączyć do sprawozdania – mając na względzie ich przejrzystość i czytelność.

Wzór będzie określać w szczególności sposób odrębnego rozliczenia środków Funduszu Wyborczego partii politycznej, a minister wydający rozporządzenie będzie kierował się czytelnością i przejrzystością treści określanych w rozporządzeniu.

Charakter wynikowy ma uchylenie art. 38 ust. 3a (w związku ze zmianą art. 38 ust. 2) – materia regulowana w tym przepisie została przeniesiona do rozporządzenia, tj. sposób składania sprawozdania, w tym również drogą elektroniczną.

Ustawa wydłuża termin na opublikowanie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych przez Państwową Komisję Wyborczą do 30 dni od dnia złożenia sprawozdania, tj. nie później niż do 31 marca każdego roku.

Zmiany wprowadzane w art. 38a mają charakter doprecyzowujący i wynikowy; dotyczą przyjęcia i odrzucenia sprawozdania finansowego partii politycznej.

Projekt zakłada doprecyzowuje przypadki uchybień, które skutkują przyjęciem sprawozdania ze wskazaniem uchybień. Dotychczas ustawa nie wyliczała żadnych ograniczeń, co pozwalało na uznaniowe podejmowanie decyzji przez organ. Nowy stan prawny pozwoli na przyjęcie sprawozdania ze wskazaniem uchybień tylko wtedy, gdy:

a) pozyskane, przyjęte lub gromadzone z naruszeniem art. 24 ust. 8, art. 25 ust. 1, art. 25 ust. 4a środki finansowe lub wartości niepieniężne nie przekraczają:

– 1% ogólnej kwoty przychodów partii politycznej – jeśli przychody partii w okresie sprawozdawczym nie przekroczyły 1 000 000 złotych, lub

– 0,1% ogólnej kwoty przychodów partii politycznej – jeśli przychody partii w okresie sprawozdawczym przekroczyły 1 000 000 złotych,

b) czynności skutkujące zmniejszeniem wartości zobowiązań partii politycznej przez inną osobę aniżeli wymieniona w art. 25 ust. 1 i art. 25a ust. 1 lub dokonane z naruszeniem limitu wpłat, o którym mowa w art. 25 ust. 4, nie przekraczają:

– 1% ogólnej kwoty przychodów partii politycznej – jeśli przychody partii w

okresie sprawozdawczym nie przekroczyły 1 000 000 złotych, lub

– 0,1% ogólnej kwoty przychodów partii politycznej – jeśli przychody partii w okresie sprawozdawczym przekroczyły 1 000 000 złotych.

Ponadto dodawana jest kolejna przesłanka skutkująca odrzuceniem sprawozdania o źródłach pozyskiwania środków finansowych. Państwowa Komisja Wyborcza odrzuca sprawozdanie w przypadku finansowania komitetu wyborczego tworzonego przez partię polityczną lub komitetu wyborczego tworzonego przez koalicję partii politycznych, w skład której wchodziła partia, z naruszeniem art. 144 § 1 pkt 3 lit. b, c i e Kodeksu wyborczego.

- **Ustawa o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne**

W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1110) wprowadza się zmiany w zakresie udostępniania informacji w Rejestrze Korzyści. Dotychczas Państwowa Komisja Wyborcza raz w roku podawała do publicznej informacji dane w nim zawarte. Projektowana zmiana nakłada obowiązek niezwłocznego podawania informacji zawartych w zgłoszeniach oraz ich udostępniania w okresie zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji członków Rady Ministrów, sekretarzy i podsekretarzy stanu w ministerstwach i Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, kierowników urzędów centralnych, wojewodów, wicewojewodów, członków zarządów województw, sekretarzy województw, skarbników województw, członków zarządów powiatów, sekretarzy powiatów, skarbników powiatów, wójtów (burmistrzów, prezydentów miast), zastępców wójtów, sekretarzy gmin, skarbników gmin, członków zarządu związku metropolitalnego, sekretarza związku metropolitalnego i skarbnika związku metropolitalnego oraz 6 lat po zakończeniu pełnienia funkcji lub zajmowania stanowiska.

- **Ustawa o Rejestrze Karnym**

W ustawie z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1709 oraz z 2022 r. poz. 1700 i 1933) prawo do niezwłocznego uzyskania informacji o osobach, nie później niż w terminie 3 dni, których dane osobowe zgromadzone zostały w Krajowym Rejestrze Karnym art. 4 projektu rozszerza na terytorialną komisję wyborczą w odniesieniu do kandydatów na radnych oraz gminną komisję wyborczą w odniesieniu do kandydatów na wójta, burmistrza i prezydenta miasta. W dotychczasowym stanie prawnym prawo to przysługiwało jedynie Państwowej Komisji Wyborczej w odniesieniu do kandydatów na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz okręgowej komisji wyborczej w odniesieniu do kandydatów na

posłów i senatorów oraz kandydatów na posłów do Parlamentu Europejskiego.

- **Ustawa o referendum lokalnym**

W przypadku ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 741) wyłącza się odpowiednie stosowanie przepisów Kodeksu wyborczego o organizacji bezpłatnego transportu, a także przepisów o wynagrodzeniu i urlopach mężów zaufania.

- **Ustawa z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów**

W ustawie z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 1633 oraz z 2022 r. poz. 1459 i 1512) rozszerza się katalog osób, które ustawa uznaje za pełniące funkcje publiczne. Projektowane zmiany do tego katalogu dodają członków Państwowej Komisji Wyborczej wskazanych przez Sejm oraz komisarza wyborczego.

Ponadto do organów właściwych do przyjęcia oświadczenia lustracyjnego dodaje się Marszałka Sejmu (w stosunku do członków Państwowej Komisji Wyborczej wskazanych przez Sejm) oraz ministra właściwego do spraw wewnętrznych (w stosunku do komisarza wyborczego).

Przepisy przejściowe, dostosowujące i przepis końcowy

Projektowana ustawa zachowuje w mocy dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 142 § 7 oraz art. 154 § 7 Kodeksu wyborczego zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 142 § 7 oraz art. 154 § 7 Kodeksu wyborczego w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą, jednak nie dłużej niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Projektowane przepisy zawierają regulacje dostosowującą w zakresie tworzenia obwodów głosowania. Wójt (burmistrz) w terminie miesiąca od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy będą zobowiązani przekazać właściwemu komisarzowi wyborczemu informację o każdej położonej na obszarze gminy miejscowości, w której zamieszkuje co najmniej 200 wyborców i nie mieści się lokal wyborczy, oraz o możliwościach zorganizowania lokalu wyborczego w tej miejscowości (możliwość ta dotyczy przede wszystkim odpowiednich

pomieszczeń na terenie danej miejscowości). Liczbę wyborców ustala się na dzień wejścia w życie projektowanej ustawy. Po przekazaniu tej informacji, w terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy komisarz wyborczy będzie zobowiązany dokonać przeglądu podziału gmin na stałe obwody głosowania pod kątem możliwości podziału istniejących obwodów zgodnie z informacjami podanymi przez wójta.

Następnie komisarz wyborczy, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy, dokona podziału stałych obwodów głosowania w celu utworzenia stałego obwodu głosowania obejmującego miejscowość, w której zamieszkuje 200 wyborców i w granicach której do tej pory nie zamykał się żaden obwód wyborczy. Jeżeli w miejscowości tej nie będzie możliwości zorganizowania lokalu obwodowej komisji wyborczej, komisarz wyborczy odstąpi od dokonania podziału i zobowiązany będzie do przesłania Państwowej Komisji Wyborczej informacji, w której przedstawi uzasadnienie wskazujące przyczynę odstąpienia od dokonania tego podziału. Państwowa Komisja Wyborcza może jednak nakazać dokonanie podziału. Projektowany art. 9 ustawy sprawia, że po wejściu w życie projektowanego art. 12 § 3 Kodeksu wyborczego nie będzie konieczności dokonywania podziału całego terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na stałe obwody głosowania na nowo, lecz zostanie jedynie dokonany przegląd i podział obwodów już istniejących. Szacowana liczba nowych obwodowych komisji to ok. 6 tysięcy.

Projektowana ustawa nakłada obowiązek złożenia oświadczenia lustracyjnego albo informacji o uprzednim złożeniu oświadczenia lustracyjnego w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy na członków Państwowej Komisji Wyborczej wskazanych przez Sejm oraz komisarzy wyborczych urodzonych przed dniem 1 sierpnia 1972 r., którzy nadal pełnią swoją funkcję. Wymienia także organy właściwe do złożenia oświadczenia lustracyjnego. Brak złożenia oświadczenia lustracyjnego skutkuje pozbawieniem funkcji.

Projektowane przepisy Kodeksu wyborczego w odniesieniu do wyborów do organów jednostek samorządu terytorialnego (stanowiących i monokratycznych) znajdują zastosowanie się do kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego następujących po kadencji, w czasie której projektowana ustawa wejdzie w życie.

Przewiduje się standardowe, czternastodniowe *vacatio legis*, zgodne z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461).

3. Skutki społeczne gospodarcze i finansowe

Projektowana ustawa pozytywnie wpłynie na frekwencję wyborczą oraz świadomość

wyborców. Zwiększy zaangażowanie w proces wyborczy, dzięki poprawie dostępności do lokalów wyborczych (mniejsze obwody, dodatkowy bezpłatny transport). Przepisy mają na celu poprawę sytuacji osób niepełnosprawnych, mieszkańców wsi i małych miast, osób starszych i chorych. Proponowane regulacje ułatwią im partycypację w życiu publicznym i społecznym, zgodnie z zasadą równości.

Zmiany mają wymiar obywatelski i wpisują się w funkcjonowanie nowoczesnego demokratycznego państwa prawnego. Projektowana ustawa wyposaża obywateli w instrumenty pozwalające na sprawną kontrolę procesu wyborczego, w szczególności liczenia głosów, w duchu transparentności, co powinno przełożyć się na zwiększenie zaufania obywateli do państwa.

Proponowane zmiany dążą do likwidacji wykluczenia społecznego i przeprowadzane są w duchu jawności życia publicznego.

Projektowane przepisy nie mają wpływu na mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa.

Projektowana ustawa nie będzie mieć wpływu na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny oraz osób starszych.

4. Źródło finansowania

Proponowane zmiany będą w całości sfinansowane z budżetu państwa. Nie przewiduje się dodatkowych kosztów związanych z organizacją wyborów za granicą.

5. Założenia projektów aktów wykonawczych

W związku z wejściem w życie projektu konieczne będzie wydanie następujących aktów prawnych:

- uchwały Państwowej Komisji Wyborczej określającej wzór zaświadczenia dla mężów zaufania o spełnieniu warunków uprawniających do otrzymania przez nich diety – wzór będzie uwzględniał wymagane przez ustawę dane;
- uchwały Państwowej Komisji Wyborczej określającej wzór zaświadczenia dla mężów zaufania będącego warunkiem otrzymania urlopu na czas wykonywania obowiązków męża zaufania – wzór będzie uwzględniał wymagane przez ustawę dane;
- rozporządzenia ministra właściwego do spraw finansów publicznych określającego:
 - wzór corocznej informacji finansowej składanej przez partie polityczne, w tym również w wersji elektronicznej,
 - zakres danych zawartych w informacji i sposób ich prezentacji,

- sposób sporządzenia informacji,
- sposób składania informacji, w tym również drogą elektroniczną,
- wykaz dokumentów, które należy dołączyć do informacji,

które będzie w jak najszerszym stopniu uwzględniać rozwiązania zawarte w obecnie obowiązującym rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 18 lutego 2003 r. w sprawie informacji finansowej o otrzymanej subwencji oraz o poniesionych z subwencji wydatkach (Dz. U. poz. 268),

- rozporządzenia ministra właściwego do spraw finansów publicznych określającego:
 - wzór sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w poprzednim roku kalendarzowym, w tym również w wersji elektronicznej,
 - zakres danych zawartych w sprawozdaniu i sposób ich prezentacji,
 - sposób sporządzenia sprawozdania, w tym wykazów, o których mowa w tym sprawozdaniu,
 - sposób składania sprawozdania, w tym również drogą elektroniczną,
 - wykaz dokumentów, które należy dołączyć do sprawozdania,

które będzie w jak najszerszym stopniu uwzględniać rozwiązania zawarte w obecnie obowiązującym rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 18 lutego 2003 r. w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych (Dz. U. poz. 269).

6. Pozostałe

Projekt ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, celem uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.